ızım ve AŞKIM

Macar kadın muharriri Mikloşi İlona
ış ve Necmi Seren aslından tercüme
ştir. Bir aktörün büyük aşk macera-
Birinci mükâfatı kazanmıştır.
Tanesi 50 kuruştur.
MED HALİD KİTABEVİ

Cumhuriyet

17 nci yıl sayı: 5947

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı: 24299 - 24290

Cumartesi 1 Mart 1941

İKTISADÎ YÜRÜYÜŞ

Mecmuasının 30 uncu sayısı çıktı
Muhiddin Birgen, Şükrü Bâban, Suphi Nuri, Samed Ağaoğlu, İsmet Alkan, Hüseyin Avni, Aslan Tufan, Selim Cavid, Celâl Akyürek.. Yeni Ticaret Ofisi ve tüccarlarımız, Cennet - Cehennem, İhtikâr, Halk Bankası, Balık, Sanayi Sicili, Ticaret, Av derileri, Pamuk, Piyasa vaziyeti, Beynelmilel iktısadçılar vesaire.

Bir Resmî Tebliğ Neşredildi ve Ingiliz Heyeti Dün Akşam Ankaradan Ayrıldı

Türkiye ve Büyük Britanyanın müşterek menfaatlerini yakından alâkadar eden Balkan meseleleri hususî bir dikkat mevzuu olmuştur ve iki hükûmet tam mutabakatlerini müşahede etmişlerdir

Misafirlerin hareketi

Ekselâns Eden resmi kabulde, Başvekilimiz ve Hariciye Vekilimizle bir arada

Ingiliz Hariciye Nazırı dün gazetecilerimizle görüştü

Eden diyor ki: "Yeni Türkiyede görebildiğim şeyler bende pek derin intıbalar bıraktı„

Dost İngiliz Nazırı, Ankarada şerefine yapılan resmi kabulde Bulgar Sefiri M. Kirof'la konuşuyor, sağda: General Sir Arthur Dill Sovyetler Birliği ataşemiliterile görüşürken.. (Yazısı beşinci sahifemizdedir)

Ankara müzakerelerinden umulan netice

suretle bilen bilmiyen artık enmiştir ki büyük bir müeleyi şerefle başarmak az içinde silâha sarılan İngil İmparatorluğu ile genc ve Türkiye Cumhuriyeti müşek menfaatlerinin bahis mev olduğu noktalarda sarsıl bir imanla birbirlerine her nandan ziyade bağlıdırlar.

(Sureti mahsusada Ankaraya giden arkadaşımızdan)

Ankara 28 (Telefonla) — Son günlerde, dünya efkârı umumiyesini en çok alâkadar eden İngiltere Hariciye Nazırı sayın devlet merkezimize yaptığı resaret oldu. Üç gündenberi, dünya atının projektörleri Ankaraya çevir. Herkes buradan aksedecek hamahiyetini kavramaya çalışıyor. yoruz ki açık bir ittifakla birbibağlı bulunan iki devlet arasında münasebetler, hâdiselerin inkişafına olarak çok samimî bir hava için seyrini takib ediyor. Bu bakımkimsenin merakını çekecek bir olmasa gerektir. Türk - İngiliz ğunun dayandığı sağlam temeller geldikçe ve sık sık esasen teyid maktadır. Bunun son ve parlak mide işte sayın Hariciye Nazırı in refakatinde, İmparatorluk Gemay Başkanı bulunduğu halde rayı ziyaret etmesinde ve burarek devlet adamlarımız, gerek haltarafından son derece canlı teatla karşılanmasında görmüyor uz? İki müttefik hükûmet, aralarınanlaşmanın ruhuna uygun olarak, vaziyetinin seyrine göre birbirle alâkadar eden meseleleri ötedenberaberce tetkik ediyorlardı. Sa Eden'in Ankara seyahati Türkiye İngiltere arasındaki dostluk bağlakuvvetine dair son ve -tereddüddiyebiliriz ki- en parlak bir ölçü tur. Bu ölçüyü bütün şümulü kavrayabilmek için dün neşredilen tebliği ve dost Hariciye Nazırı Türk gazetecilerine verdiği beyanatı tle okumak kâfi gelir.

memleketimizi vaktile de görmüş olan erem Eden, biz Türk gazetecileri İngiliz sefarethanesinin salonlarında ettiği zaman, Ankarada edindiği ları, daha kendisile görüşmeden, ndeki hatlardan okumak mümkün

ibaları bizim vasıtamızla bizzat milletine duyurmak isteyen kıy dostumuz hislerini tam olarak ifa edebilmek arzusile, çok iyi fran

NADİR NADİ

[Arkası sahife 5, sütun 1 de]

Dost memleket ricali

Ankara istasyonunda büyük merasim ve hararetli tezahüratla teşyi olundu

Ankara 28 (Telefonla) — Büyük Britanya Hariciye Nazırı Anthony Eden, İmparatorluk Genelkurmay Başkanı General Sir John Dill, Yakınşark İngiliz kuvvetleri Başkumandanlığı kurmay başkanı General Arthur Shmidt, Tuğgeneral Malloby ve hava Vis Mareşalı Elmhurst ile maiyetlerinde bulunan zevat Ankarada üç günlük müsaferetten sonra bu akşam 19 da hususî trenle Adana istikametine ha

[Arkası sahife 5 sütun 3 te]

Resmî tebliğ

Ankara 28 (a.a.) — Resmî tebliğ: Ankaraya, 26 şubat 1941 tarihinde, resmî ziyaretle gelen Büyük Britanya Hariciye Nazırı ekselâns Anthony Eden ve İmparatoluk Genelkurmay başkanı General Sir John Dill, Türkiye Reisicumhuru tarafından kabul buyurulmuşlar ve Başvekil Dr. Refik Saydam, Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ve Genelkurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak ile görüşmüşlerdir.

İki hükûmet Türk - İngiliz ittifakına tam bağlılıklarını müşahede etmişlerdir.

Bugünkü beynelmilel vaziyet her cihetten mütalea edilmiş, Türkiye ve Büyük Britanyanın müşterek menfaatlerini yakından alâkadar eden Balkan meseleleri hususî bir dikkat mevzuu olmuştur.

İki hükûmet bütün bu meseleler hakkındaki siyasetlerinde tam mutabakatlarını müşahede etmişlerdir.

Japonya Fransayı tehdid ediyor

Siyamla sulh yapılmazsa kuvvete müracaat edecekmiş!

Hindiçinideki Japon tebaası tahliye ediliyor, Fransa fazla fedakârlıkta bulunmıyacak

Tokyo 28 (a.a.) — B. B. C.: Öğrenildiğine göre, hükûmet, Fransa ile Siyam arasındaki ihtilâfın halli için teklif ettiği son sulh şartlarını kabul etmediği takdirde kuvvet istimaline mecbur kalacağını Fransaya resmen bildirmiştir.

Hindiçinideki Japon tebaası memleketi terke davet edildi

Tokyo 28 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

[Arkası sahife 5 sütun 7 de]

Alman ordusunun Afrika karasına atlama hazırlığı

Fastaki mütareke komisyonu denizaltı üsleri kuruyormuş

İspanya Sanayi Nazırı Alman mühendislerinin ihracını istedi

Londra 28 (a.a.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor:

Londradaki hür Fransız mahfillerinden verilen malûmata göre, Almanların şimalî Afrikaya geçmeleri keyfiyeti ehemmiyetini muhafaza etmekte devam ediyor.

Casablanka'daki mütareke komisyonu kadrosu, mütemadiyen gelen yeni mütehassıslar, teknisyenler ve propagandacılarla genişlemektedir. Mezkûr komis

[Arkası sahife 5 sütun 6 da]

Bulgar hükûmeti umumî seferberlik yapmağa başlamış

İngilterenin Sofya elçisi dün M. Filof'tan izahat istedi

Bulgarların mücbir sebeb iddiasına hakları kalmadığı bildiriliyor

Sofya 28 (a.a.) — Reuter:

İngiltere elçisi George Rendell bu gün Bulgar Başvekili Filof'u ziyaret ederek bazı Bulgar gazetecilerile birlikte bir İngiliz gazetesi muhabirinin de tevkif edilmesini şiddetle protesto etmiştir. Bu teşebbüs üzerine tevkif edilenlerin hepsi serbest bırakılmışlardır.

Sefir Başvekil ile Bulgar seferberliğinin vüs'ati meselesi hakkında da görüşmüştür. Sefire nazaran bu seferberlik için şimdiki vaziyet ve şerait dahilinde hiç bir sebeb yoktur.

Sabahtanberi yabancı memleketlerle telefon irtibatları işlememektedir.

M. Rendell'in beyanatı

Sofya 28 (a.a.) — Reuter:

İngiliz ve Amerikan gazetecilerine verdiği bir mülâkat esnasında İngilterenin Sofya elçisi Rendell şu beyanatta buulnmuştur:

«— Eğer Bulgaristan bitaraflık vaziyetini kaybedecek olursa bu, tamamen Almanyanın hatası yüzünden vuku bulmuş olacaktır.»

Elçi İngilterenin Bulgaristanın bitaraflığını ihlâl etmek niyetinde olmadığını ve bu memleketin harbe sürük

[Arkası sahife 5, sütun 2 de]

Japonyanın zecrî hareket temayüileri üzerine mukavemet hazırlıklarına başlıyan Hindiçininin merkezi Saygon limanından bir manzara ve bir Fransız harb gemisi

Bütçe 304,971,662 lira

Maliye Vekilinin beyanatı

Ankara 28 (Telefonla) — Son çalışmalardan sonra yekûnu bağlanmış olan 1941 malî yılı bütçesi bu akşam geç vakit Büyük Millet Meclisine sevkedilmiştir. Yeni bütçe yarın encümene havale edilecekse de Meclis 11 martta toplanacak olduğundan, encümence tetkikine o tarihte başlanacaktır.

Maliye Vekilinin beyanatı

Ankara 28 (a.a.) — Maliye Vekili Fuad Ağralı, hazırlanmakta olan yeni bütçe dolayısile Anadolu ajansına aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«— 1941 malî yılı bütçesinin umumî yekûnu 304.971.662 lira olarak tespit edilmiştir. İçinde bulunduğumuz 1940 senesine nazaran bu yekûn 36.495.341 lira bir fazlalık göstermektedir.

Yükseliş sebebleri

Her şeyden evvel şurasını tebarüz ettireyim ki, bu yükseliş sivil hizmetlerin genişlemesinden mütevellid değildir. Aradaki fark başlıca, millî müdafaa ihtiyacları için yapılmış veya bu ihtiyaclara karşılık tutulmuş muhtelif istikrazlar mürettebatının düyunu umumiye bütçesine konulmuş olmasından,

Tahsisatın mühim kısmı millî müdafaaya ayrıldı

İlâve edilen masraflar, dahilî istikraz tahvilleri gibi varidat membalarile karşılanacak

ve bütün fevkalâde menabiimizi münhasıran millî müdafaa işlerine tahsis edebilmek üzere demiryollar inşaatı, nafıa ve imar işleri gibi bazı hizmetlerin tekrar adi bütçeye alınmasından hasıl olmuştur. Maamafih, adi bütçeye yapılan bu ilâvelerin önümüzdeki se

[Arkası sahife 5, sütun 4 te]

Birkaç söz

Mekteb ve kâtib

Mekteb kelimesi kâtib kelimesile ayni familyadandır. İki mefhum arasındaki bu gramer akrabalığı, bizde terbiye müessesesinin sosyal telâkkisine de kuvvetli bir işaret sayılabilir. Kâtib, şahsî teşebbüsü olmıyan, düşünmiyen, bir hâdise karşısında karar vermek mecburiyetini duymıyan, otomat bir adamdır. Eski devlet zihniyeti bu çeşid adamlardan hoşlanır, memurlarını bunlardan seçerdi. Tanzimatın zorile bir nevi şekil Avrupalılığına başladığımız sıralarda maarif müessesesinin temellerini atarken:

— Bu müessese ne yetiştirecek, devlete kâtib değil mi?

Dedik ve ilim yuvalarına mekteb adını koyduk. Maarif telâkkisini Tanzimatın bu şekilde anlaması memlekete çok zararlı oldu. Çünkü mektebler hakikaten kâtibden başka bir şey çıkarmıyordu.

— Okuyacaksın, yazacaksın, ezberliyeceksin!

Sistemi uzun zaman kafa disiplinimizin çerçevesini teşkil etti.

Acaba şimdi bu sistemden kurtulmuş sayılabilir miyiz? Meşrutiyet ve Cumhuriyet rejimlerinin maarife getirdikleri taze garb rüzgârına rağmen kabule mecburuz ki mektebler bugün dahi maalesef kâtibden başka bir şey yetiştirmeğe muvaffak olamıyorlar.

Halbuki her sahada başarıcı, düşünen, yaratan otomat değil, otonom vatandaşlara ne kadar ihtiyacımız var. Maarif davamızı, bilhassa bu cihetten ihmal etmemeliyiz.

N.

Büyük Muasırlar

Yazan: W. Churchill

İngiltere Başvekili

34

Leon Troçki

Onun yegâne hırsı yıkmak, herşeyi yıkmaktı

Fakat nihayet öyle bir zaman gelmiştir ki, kendi hazırladığı cemiyet kendisini kapıdışarı etmiştir

Trotzky gibi ihtilâlcilerin artık faal vaziyetten çekilerek gazetelere yazı yamzaya başlamaları, yahud da memleketlerinden kovularak, yıkmağa uğraştıkları medenî memleketlere, hududları içinde kendilerine bir yer vermek için yalvarmaları bir bakıma iyi bir alâmettir.

Trotzky'yi, kendi elile mukadderatını yoğurduğu Kızıl Rusya nihayet kapı dışarı etmiştir. Bütün zekâsına, bütün entrikalarına, bütün şeytanî hile ve desiselerine rağmen yerini kızıl ihtilâlde hissesi ikinci, hatta üçüncü derecede bir yoldaşa terkedip bir vatan haini gibi, sürgünlerde dolaşmak her halde Trotzky için tatlı bir macera olmasa gerekti. Bütün bir ihtilâlde, bu işi birinci derecede idare etmiş olan Trotzky'nin yerini bir başkasına terkederek ve Karadenizin akıntısına kapılarak kendini Meksika körfezinde bulması, her halde fali hayır addolunamasa gerektir.

Görüyoruz ki, Trotzky hakikaten güç memnun edilir tiplerdendir. Çarı sevmediği için, hazırladığı akıbet malûmdur. Hükûmeti de istemediği için onu da devirmiştir. Liberalizm prensiplerinden hoşlanmadığı için Guçkov ve Milinkov'u da atlamıştır. Sovinkov ve Kerenki'nin mutedil sosyal inkılâb hakkındaki nazariyelerine muarız olduğundan onları da haklamıştır. Fakat ne zaman ki bütün ihtilâl tarihi boyunca, her istediğini yaptıktan va nihayet tam istediği şekilde bir proletoriat kurduktan sonra da Trotzky, ruhî sükûna avdet edememiş ve gene memnun olmanuştır. O fakirleri zengin, zenginleri dilenci, liyakatli idare adamlarını uşak menzilesine indirdiği ve bütün bir nizamın altını üstüne getirdiği halde, gene bir türlü memnun olamamış, ve daha yapacak başka şeyler aramağa koyulmuştur. Fakat kazdıkça, katı toprak ve nihayet taş çıkınca, o da idrak etmiştir ki, artık kazmak ve aramak beyhudedir.

Fakat buna rağmen Trotzky daha başka şeyler, daha başka garibeler ve tezadlar çıkarmak üzere sonsuz bir faaliyetten gene geri duramamıştır. Öyle ki, bir zaman gelmiş, artık kendi hazırladığı cemiyet dahi onun bu memnun edilmez halinden bıkarak ve usanarak kendisini kapı dışarı etmekten başka çare bulamamıştır.

Memleketi dahilinde yapacak bir iş bulamayıp, sokağa atılan bir insan gibi tekbaşına kaldıktan sonra Bosfor'dan yazdığı istirhamnamelerle, British Museum'de çalışmak ve tetebbularda bulunmak arzuları, veya romatizması için Malvern kaplıcalarından istifade için istidaları, yahud da kalb hastalıkları mütehassısı Nauheim'e muayene olunmak husundaki istekleri, ve seri halinde bir sürü şikâyetleri, hep bir gayeye matuftu.

İstanbulun serin ağac altlarından mülhem yazılarında, Mustafa Kemalin keskin gözlerinden kaçmıyan bütün bu sergüzeştler, nihayet Trotzky'yi Meksika körfezine kadar atmıştı. Yalnız şurası garibdir ki, Trotzky kadar zeki bir insan nasıl olup da komünizmi, sadece bir fikir cereyanı olarak hepimize yutturmağa kalkışmaktadır. Halbuki bu öyle bir harekettir ki akademik münakaşa sahasından çıkarak, dünyanın büyük bir toprak parçasında yerleşmiş bulunmaktadır.

Maamafih olabilir ki, Trotzky, Marksın akidesini tamamile kavramamıştır. Buna rağmen bu prensipi payidar etmek üzere ondan daha üstad ve ondan daha yorulmaz ve bıkmaz bir tatbik makinesi de bulunamazdı. Çünkü Trotzky'nin mizacında mündemic bazı kaliteler vardır ki böyle bir rejimi payidar etmek için elzem evsaf arasındadırlar.

Trotzky, kendisine komünizme candan inanan bir kadın bularak onunla evlenmişti. Öyle bir kadın ki Trotzky ile birlikte o da bolşevizm davası uğrunda çalışmaktan bir an dahi fariğ olmuyordu. Fakat o bu kadını da zamanı gelince, yakasından silkip attı. Bundan sonra daha yüksek bir aileden genc bir kızla eviendi. Ondan da çocukları oldu. Trotzky'nin babası 1920 de 83 yaşında iken tifüsten vefat etmişti. Esasen oğlunun muvaffakiyetleri babasında bir tesir bırakmamıştı. Çünkü zengince bir adam olduğu için bolşevikler tarafından takib olunuyor, beyazlar tarafından da Trotzky'nin babası olduğu için nefret görüyordu.

Fakat bütün bu katı yürekliliğine rağmen, hatta zulüm ve itisaftan da geri kalmıyan ve bunu hazmedebilen tabına ve mizacına rağmen, Trotzky'nin öyle bir tarafı vardı ki, bu, başlı başına bolşeviklik davası için zaaf teşkil etmekte idi. Tabii ve umumiyet itibarile insanlara nazaran bambaşka bir hilkatte olan Trotzky bolşeviklik nam ve hesabına müthiş zayıf bir nokta idi. Trotzky haris bir insandı. Son derece egoistti ve bunu bir hastalık şekline kadar vardırıyordu. Müthiş ve afet şeklinde bir hastalık. O yalnız bir şeyi mahvetmek değil. mahvettikten sonra da hırsını yenemiyordu. Ne olursa olsun, hangi hükûmet şekli olursa olsun, o, onun başına geçmedikçe, haddi zatında bu şekli hükûmet onun menfuru idi. Proletarya dıktatörlüğü onun nazarında, Trotzkynin emrine itaat ile mükellef bir heyetten başka bir şey değildi. «Sây ve amel erbabı, işçiler, köylüler ve askerler meclisleri» Karl Marks'ın nazariye ve prensipleri, federal sosyalist Sovyet cumhuriyetleri, velhasıl bütün teşekküller ve müesseseler: Trotzky demekti. Böyle bir zihniyet altında' sonunda onun başını derde sokacağı muhakkaktı. Yoldaşların kıskanclıkları, bunu takib eden şüpheler, ve bele Rus ordusunun yeniden tensik ve teşkilinden sonraki vaziyetile Trotzky hakikaten Romanoflar saltanatını yeniden ihya etmiş ve başına geçmişti.

(Arkası var)

Doğru değil mi?

Kurtuluşta bir sokağın hali

Kurtuluştaki «Türkbey» sokağının hali çok fecidir. Orada oturanlar, sokaklarının tanzim edilmeğe başlandığını görünce sevinmişlerdi. Fakat iş tamam olmadan faaliyet durdurulunca vaziyetleri eskisinden çok daha beter oldu. İki yüz metreden fazla bir kısım olduğu gibi bırakıldığı için bugün çamur deryası halindedir. İki tarafında yepyeni apartımanların dizili bulunduğu bu kısma nakliye vasıtalarından her hangi birisi değil, hasta arabaları ve İtfaiye de girememektedir. Belediyemiz, o civar halkının bu derece mühim bir tehlikeye ve sonsuz müşkülât ve eziyete maruz kalmasına göz yummakta devam etmemeli, hemen bu sokağın tanzimi işini ikmal eylemelidir.

Doğru değil mi?

Bir balıkçı kayığı kayıb

Evvelki gün balığa çıkan ve içinde iki kişi bulunan bir balıkçı sandalının avdet etmediği dün Limana haber verilmiştir. Dün, Marmarada araştırma yapılmış ve civar limanlara haber verilmiştir. Bu balıkçıların evvelki geceki yağmur ve fırtınada sandallarının batarak boğulmuş olduğu zannolunmaktadır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Asfalt yollar niçin bozuluyor?

Demir tekerlekli vasıtalar yolları bıçak gibi kesiyormuş!

Belediye fen heyeti, İstanbul yollarının ne suretle inşa edilmesi etrafında muhtelif tetkikler yapmaktaydı. Bu tetkikler sona ermiş, asfalt yolun bu günkü nakil vasıtaları durumundan İstanbul için faydalı olamıyacağı kanaati hasıl olmuştur. Filhakika daha geçen sene yapılan bir çok asfalt yolların bu sene bozulmağa yüz tutması Belediye fen heyetinin kararındaki isabeti göstermiştir.

Asfalt yolların çabuk bozulmasının sebebi demir tekerlekli arabalardır. Henüz demir tekerlekli arabaların şehrin içinden geçmeleri menedilememektedir. Hükûmet de şimdilik buna muvafakat etmemiştir. Kezalik ağır kamyonlar da her gün işleyip durmaktadır. Bu itibarla asfalt yolun muhafaza edilmesine imkân bulunamamaktadır. Belediye fen heyeti demir tekerlekli arabaların geçtiği bir asfalt yol ile bu kabil arabaların geçmedikleri bir yolu mukayese etmiş, neticede asfaltın bozulmasında 12 santim kutrundaki demir tekerleklerin âmil olduğunu ve bunların asfaltı bıçak gibi kestiğini müşahede etmiştir. Meselâ Toz - koparan asfaltı bu yüzden mütemadiyen bozulduğu halde buna mukabil Edirnekapı sur harici, Tarabya sahil yolları hiç bir şey olmamıştır. Bu itibarla tekerlekli arabalar devam ettikçe şehir için en faydalı yol inşa tarzı mozayık parkedir. (Ankara caddesinde olduğu gibi).

Belediye, yalnız geçen sene asfaltların tamiri için 40,000 lira sarfetmiştir ki bu para ile diğer bir çok işlerin yapılmasına imkân görülmekte idi. Maamafih demir tekerlekli araba geçmemek üzere bazı mühim caddeler gene asfalt olarak inşa edilecektir.

Diğer taraftan mevcud asfalt yolların iyi muhafaza edilebilmelerini temin için emniyet altıncı şubede bir komisyon kurulmuştur. Bu komisyon demir tekerlekli nakil vasıtalarının asfalt yoldan geçmelerini menedecek ve bunlara geçebilecekleri asfalt yola muvazi yolları tayin edecektir. Bu sebeble şehrin başlıca münakale yollarına konulan memurlar dört gündenberi buralardan geçen nakil vasıtalarını saymaktadırlar. Eminönün - den bir günde 3,000 demir tekerlekli nakil vasıtası geçmektedir. Bu sebeble Eminönü asfaltının ömrü uzun olmıyacağı anlaşılmaktadır. Bu vaziyet göz önünde tutularak demir tekerlekli nakil vasıtalarının geçecekleri yollar ayrılacak, bu ralarda köşe başlarına işaretler konularak bunların yalnız oralardan geçmeleri esbabı temin edilmiş olacaktır.

Bir buçuk sene zarfında yapılan yollar

Son bir buçuk sene zarfında Belediye fen işleri yollar şubesi vasıtasile 68,000 metre murabbaı yol yapmış, 40,000 metre murabbaı asfalt yol tamir edilmiş, 23,000 metre murabbaı mozayık parke yapmış, 18,000 metre murabbaı tretuvar inşa ve 41 metre murabbaı bozuk yol tamir olunmuştur.. Badema yollar daimî surette teftiş edilecektir. Ayni zamanda teşkil edilen tamirat mütemadiye ekipleri bozuk yolların tamirile meşgul olacaktır.

Yeni tip ekmek bugün çıkıyor

Yüzde on beş çavdarlı ekmek 13,25 kuruşa satılacak

Değirmencilerin de iştirakile Vilâyette Vali muavini Ahmed Kınığın başkanlığında dün bir toplantı yapılarak yüzde on beş çavdarla imal edilecek olan unun beher çuvalına takdir edilen fıat etrafında müzakere cereyan etmiştir. Evvelce bu halita ile yapılacak unun beher çuvalına 978 kuruş nark konulması düşünülmüşse de bilâhare yapılan tetkiklerde bu nark 972 kuruşa indirilmiştir. Bu suretle yeni çeşni ekmek bu sabahtan itibaren 13 kuruş on paraya satılacaktır. Ekmek fiatı 14 buçuk kuruş olduğuna göre şimdi elli para kadar ucuzlamış olacaktır.

Yeni nark ve yeni çeşni tayin edildikten sonra fırınlarda yolsuzluğa meydan verilmemesi için bu sabahtan itibaren Belediye reis muavini Lûtfi Aksoyun başkanlığında Belediye müfettişlerinden mürekkeb bir heyet on gün mütemadiyen fırınları teftiş ederek nümuneler alacaklar ve bunları tahlil ettirerek nümuneye uygun olup olmadığını tetkik ve hilâfına hareket edenlerin tecziyesi cihetine gideceklerdir. Ayrıca aynı çeşni ile Belediye bir iki fırında nümunelik ekmek imal ettirerek bunları diğer fırınların ekmeklerile kıyas edecektir. Belediye kimyahanesi birkaç gün münhasıran bu ekmeklerin tahlilile meşgul olacaktır. Ekmekçiler bir çuval undan 94 ekmek imal edileceği iddiasındadırlar. Halbuki bir çuvaldan 96 ekmek çıkacağı beyan edilmektedir. Yapılacak nümunelik ekmeklerde bu cihet de gözönünde tutulacaktır.

Toprak Mahsulleri ofisi müdürlüğü Belediyeye müracaatle günlük francala ve makarna unu ihtiyacını sormuştur. Gerek francala, gerekse makarna için 700 çuval kadar una ihtiyac olduğu zannedilmektedir.

Belediyenin tebliği

İstanbul Belediyesinden:

Fiat Murakabe komisyonunun tespit ettiği bir çuval un fiatına göre 1/3/941 sabahından itibaren tek tip ekmeğin kilosu on üç kuruş on para olduğu ilân olunur.

ÜNİVERSİTEDE

17 doçent alınacak

Üniversite fakültelerinde muhtelif dersler için yeniden 17 doçent alınmasına karar verilmiştir. Doçentlerin lisan imtihanları nisanın beşinde, umumi imtihanları ise onunda yapılacaktır.

MAARİFTE

Orta mektebler için muallim muavini alınacak

Bu sene de orta mekteblere muallim muavini alınacaktır. Maarif Vekâleti muallim muavinliği imtihanlarının bu sene 24 martta yapılmasına karar vermiştir. Tabiiye, matematik, fransızca, ingilizce, almanca olmak üzere beş derse muallim muavini alınacaktır. Yüksek öğretmen okulunda yapılacak imtihanlara girebilmek için lise, 4, 5, ve 6 senelik muallim mekteblerinden mezun olmak lâzımdır.

ŞEHİR İŞLERİ

Eyübün imar plânı

Şehircilik mütehassısı Prost imar bürosu tarafından hazırlanan Eyübün imar plânını tetkike başlamıştır. Bu plâna nazaran Feshane ile Eyüb arasında bir meydan vücude getirilecektir. Eyüb camiinin bir tarafında sahil yolu diğer tarafında da Unkapanından gelen büyük cadde bulunacaktır. Camiin etrafındaki türbe mahallesi ıslâh edilmek suretile ibka edilecektir. Eyübe cenaze için gelenlerin istirahati için şarkvarî kahveler yapılacaktır. Eyüb camii civarındaki sahilinde bir park, bir de plâj mahalli vücude getirilecek, resmî binalar için ayrı bir mahalle ile Eyübün eski oyuncakçılar ve kaymakçılar mahalleri tekrar ihya edilecektir.

Sebze bahçesinde bulunan kesik baş

Zabıta dün geç vakte kadar vak'a mahallinde meşgul oldu

Kocamustafapaşada Sümbülefendi camii arkasındaki sebze bahçesinde, balta ile başı kısmen kesilmiş olarak bulunan cesed etrafındaki tahkikat devam etmektedir. Cesed, bu bahçeyi işleten ve Cambaziye mahallesi İlkmekteb sokağında 42 numarada oturan bahçıvan Arnavud Talâta aiddir. Dün zabıta geç vakte kadar vak'a mahallinde çalışmış, Talâtı yakından veya uzaktan tanıyan bütün hemşerilerini sorguya çekerek her hangi bir sebebden dolayı Talâta kin besliyen bir kimse olup olmadığını ve arada bir kadın parmağı veya başka bir mesele bulunup bulunmadığı araştırılmıştır.

Kendisini tanıyanlar, Talâtın evli bir adam olduğu, dışariyle her hangi bir alâkası bulunmadığı, hemen hemen hiç kimse ile samimî olmadığı, aşağı yukarı bütün meşgalesini bahçesile evi teşkil ettiğini söylemişlerdir.

Tahkikat, Ta'lâtın daha fazla kin veya paraya tamaan öldürüldüğü ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Ayni zamanda Talâtın başka bir yerde öldürüldükten sonra bahçesine getirilmesi de hafif bir ihtimalle hatıra gelmektedir. Fakat her sabah bahçesine çok erken saatte gelen Talâtın evvelce karar verilmiş anî bir hücuma maruz kaldığı daha kuvvetle zannedilmektedir.

Zabıta, dün geç vakte kadar yaptığı tahkikat neticesinde bazı ufak ip ucları elde etmiş bulunmaktadır. Henüz aydınlanmamış bulunan bu feci cinayetin bir iki gün zarfında meydana çıkacağı kuvvetle tahmin edilmektedir.

IKTISAD

Bir peynir tacirinin malları satılıyor

Balıkpazarında Kondropulos ismindeki peynir tacirinin elinde bulunan peynirleri piyasaya satmadığı Fiat Murakabe bürosuna yapılan şikâyetlerden anlaşılmıştır. Bu tacir, buzhanede ve ticarethanesinde bulunan peynirlerin kendisine aid olmadığını söylemiştir. Fakat bu cevabda muvazaa sezildiğinden bu peynirlerin ihtiyac erbabına tevziine başlanmıştır. Peynirlerin sahibleri zuhur ettiği zaman bedeli kendilerine verileçektir.

Almanyaya satılacak mallar

Almanyaya 50,000 liralık keçi kılı ve 30.000 liralık kitre verilecektir. Bütün ihracat firmalarının satışını, teşekkül eden komisyonlar bir elden yapacaktır.

Diğer taraftan Ticaret Odası ihracat tacirlerinden ellerinde bulunan kayısı, zerdali, erik, elma ve vişne kurusu miktarı hakkında derhal malûmat istemiştir. Elinde deri kazıntısı, boynuz ve kemik kırıntısı bulunan ihracat tacirlerinden de bunların miktarı sorulmuştur. Bütün bu mallar için Almanyadan taleb vardır.

Dünkü ihracat

Dün şehrimizden 250,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu ihracatın en mühim kısmını Yugoslavyaya halı, İsveçe iç fındık ve İngiltereye tiftik ihracatı tutmaktadır.

Avustralya ile ticarî münasebatımız artıyor

Avustralya ile son zamanlarda ticarî temaslarımız birdenbire inkişaf göstermektedir. Avustralyadan yeni getirilecek deri ve kösele için akreditif açılmıştır. Ayrıca 8000 otomobil lâstiği de getirilecektir. Ticaret konseyimiz Avustralyadan demir de getirebileceğimizi bildirmiştir.

Avustralyanın Türk halı, zeytinyağı, sigara, kuru meyva, palamut hulâsalarına iyi bir mahrec olacağı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan Malezyadan da ham kauçuk, kalay ve demir getirilebilecektir.

Şehrin içinden

Farkına varmadan...

Biz de, lüzumsuz hareketlerimizle küçük çapta birer muhtekir oluyoruz

Yazan: **Salâhaddin Güngör**

İhtikârla mücadelede vatandaş, kendi payına düşeni yapıyor mu?. Benim bunda şüphem var. Hatta iddia edeceğim ki, vatandaş vazifesini lâyıkile yapabilmiş olsaydı, ihtikâr denilen bu yedi başlı yılanı daha az zaralı bir hale getirmek mümkündü.

İddiamı, bir sürü misalle ispat edebilirim:

Bakkalınızdan peynir alıyorsunuz. Fakat, muhatabınız, tam bunu bir kaçak malı gibi, kimse görmeden pakete sarıp uzatırken ahbaplardan biri, sizi cürmü meşhud halinde yakalıyor:

— Kaça aldın peyniri?.

— Altmış beşe... Fakat, peynir değil, tereyağı!.

— Pahalı değil mi?

— Vallahi, birader.. Pahalı ama, ne yapayım, ağız tadile peynir yiyebilmek için altmış beşi bayılmaktan başka çare bulamadım.

Kasabdan çıkarken karşılaşıyorsunuz:

— Nedir o elindeki?.

— Kuzu... Kilosu yüz ondan ama, ne kuzu... Bir görsen!.

— Yapma canım... Hani kuzu eti seksen beştan satılacaktı?

— Gene de seksen beşe satılıyor ama, benim aldığım kuzuya bak bir kere: Safi yağ!

Yeni bir ayakkabı yaptırmağa niyetleniyorsunuz. Onları, camekân - larda temaşa ede ede bıkmış usanmışsınız. Ne olursa olsun, paraya kıyıp siz de bir tane edineceksiniz. Kunduracınız, beğendiğiniz iskarpini elinde evirip çevirerek:

— On iki liraya mı? Mümkün değil... diye ayak direyor. Ve ilâve ediyor:

— Ayni cinsten bir iskarpin, yirmi liradan aşağı çıkmaz!

Boynunuzu büküyorsunuz:

— Dayanıklıca bir şey olsun da ne yapalım...

Küçük bir dükkânınız var. İyi mala da meraklısınız. Toptancı bu zâfınızı bildiği için paketleri bağlarken, yüzünüze bakıp sırıtıyor

— Bayım... Malûm ya... Faturayı eski fiatlar üzerinden hesablıyacağız!

Bu, o demektir ki, mal bahalılaşmıştır. Parasını, kilo başına üç, beş kuruş fazlasile sizden alacak, fakat faturayı, muhtemel bir cezadan kendini kurtarmak için eski fiat üzerinden verecektir.

Alın size kitabda yeri olmıyan bir sahtekârlık daha!.

Fakat bu sahtekârlık hareketine karşı isyan edecek olsanız, hem malın iyisini alamıyacaksınız, hem de belki, bu yüzden toptancı ile selâmı sabahı kesmeniz lâzım gelecek!

Çaresiz ses çıkarmıyor, ve bile bile lâdes kabilinden, hiç rolünüz olmıyan bir ihtikâr suçunun gayrimes'ul ortağı vaziyetinde, kapıdan dısarı çıkıyorsunuz.

Terzide, bakkalda, kasabda, yağcıda, balcıda, sözün kısası alışveriş yapılan her yerde, aşağı yukarı ayni vaziyet!.

Sonra da sırası düştüğü zaman, şikâyet şikâyet üstüne:

— Dün yüz otuza aldığım yağ, bugün yüze otuz beşe çıkmış! E... bu kadarı da rezalet doğrusu...

— Elini dokunduğun şey, ateş kesiliyor!.

— Efendim, bütün kabahat Belediyede...

Evet, ama, acaba bizde kabahat yok mu?.

İhtikâr gibi yedi başlı bir ejderin elbette ki yalnız kanun yolile hakkından gelinemez. Hani şu meşhur vecizemiz vardı: Birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için!. Bu vecizeyi asıl şu ihtikârla mücadele bahsinde niçin ele alıp mucibince hareket etmiyoruz?.

Kasabda seksen beş kuruşa kuzu satılırken, daha yağlısına tamah edip, yüz on kuruşa gizlice et tedarik etmeğe ne hakkımız vardır, ne de salâhiyetimiz!.

Toptancı, kiloda üç kuruş fazlasına fatura doldurmağa kalkışıyor, hemen lâfını ağzına tıkamalıyız.

Bu cesareti gösteremiyorsak, «ihtikâr var!» diye şikâyet etmekten den çekinmemiz gerektir.

Çekinmek: Şunun için! Farkına varmadan, biz de küçük çapta birer muhtekir oluyoruz. Bugünkü şekle ihtikârdan şikâyet, biraz da kendimizden şikâyettir.

Eğer toptancıya yanlış fatura verdiği için, ceza kesmek lâzım geliyorsa, ceza defterinin müteakıb numaralı dipkoçanını da bizim namımıza doldurmaları haklı ve çok yerinde bir iş olacağını itiraf etmeliyiz.

Salâhaddin GÜNGÖR

Küçük hikâye

Hakikî babası

Şahika Hanım, kanapeye uzanmış ağlıyordu. Kül rengi gözlerinden dökülen yaşlar yanaklarının ince ve parlak tüylerini ıslatarak çenesinin iki tarafından aşağıya doğru yuvarlanıyordu.

Sarı saçları dağınık, yeşil gözlerinde zekâ ışıkları yanan kızı Kadriye koltuktan kalktı, yere oturdu. Başını, Şahika Hanımın dizlerinin üstüne koyarak:

— Anneciğim, dedi, seni beyhude yere üzdüm.. Eski derdlerini kurcaladım..

kadın, küçük mendilile burnunun uc taraflarını kurulayarak:

— Zarar yok kızım, diye cevab verdi, ergeç bunu bir gün sana söylemekliğim lâzımdı.. Artık hakikati mutlaka öğrenmen icab ediyordu. Salim, senin hakikî baban değildir. Vâkıâ, ben onu ruhumda ilk aşk hisleri oynamağa başladığı andan itibaren seviyordum. Fakat o, mütemadiyen beni arkadaşlarından Rağıbla evlendirmeğe uğraşıyordu:

— Senin için tam koca olacak bir genc, diyordu, temiz kalbli, doğru düşünceli, ayni zamanda çok zengin.. Zevcesi olmağa muvafakat ettiğin gün, muhakkak sevincinden ne yapacağını şaşırır..

— İyi ama, Salim ben bütün hayatımı seninle geçirmek istiyorum.. .

— Boş bir ümide kapılıyorsun Şahika.. Ben, serseri ruhlu bir insanım.. Aile yuvası mevcudiyetimi doldurmağa kâfi gelmez.. Üstelik içkiye, kumara da düşkünüm..

Hulâsa, yavrucuğum, Salim bir gün bana «Allaha ısmarladık!.» bile demeden inşaat mühendisliğini kabul ettiği şark vilâyetlerinden birine kalkıp gitti. Haftada bir iki defa kendisine onar, yirmişer sahifelik mektub yazıyor, cevab olarak ancak karanlık resimli kart postallar alıyordum.. Aradan bir sene geçti. Her fedakârlığı göze aldığım, her türlü eziyete katlanmağa razı olduğum halde Selimin benimle evlenmeğe muvafakat etmemesi gücüme gitmiş, izzeti nefsimi yaralamıştı. Başka birile hayatımı birleştirmenin harap benliğim için belki bir teselli teşkil edeceğini düşündüm, hakikaten etrafımda Ragıbdan daha münasibi yoktu.. Cumhuriyetin ilânından bir ay sonra idi. Yani 1923 senesi birinci kânununda onunla evlendim. Kocam, benimle ancak bir iki ay kadar meşgul oldu. Sonra ezelî ve ebedî maşukası borsa işlerine daldı. Boş ve kasvetli konakta herkes sade paradan bahsediyordu. Salim, annesi, görümcelerim.. Hattâ hizmetçi ve ahçı...

— Peki anneciğim, babam.. Şey Rağıb Bey çehrece ve vücudce nasıldı; güzel, yakışıklı bir adam mıydı bari?

— Kalk aynaya bakıver kızım.. Saçlarını toplayıp arkana at.. Üstüne bir siyah palto giy.. Başına fötr - gri şapka koy.. Tıpkı babana benziyebilirsin.. Anlıyorsun ya, kusursuz, Adonis gibi bir delikanlı idi. Fakat daima düşünceli, neşesiz, asık suratlı bir erkekti. Kaynanam da güler yüzlü bir kadın değildi. Evde daimî bir sükût ve hareketsizlik.. Artık tahammül edemiyecek bir hale gelmiştim.. Boğuluyor gibiydim.. İzdivacımızın ilk yıldönümünü kutluluyorduk. Ama ne kutlulama.. Sen tasavvur et.. En yakın tanıdıklarından iki üç dost çağırdı. Gramofon çalmamıza, bir iki kadeh bira içmemize lûtfen müsaade edilmişti. Heyhat, bu masumane eğlence bize pek uğurlu gelmedi, pencerenin biri mi açık kalmış, yoksa kızlar vaktinde sobaya kömür atmayı mı unutmuşlar, ne oldu bilmiyorum. Ertesi gün Rağıb müthiş bir soğuk alğınlığından yattı. Biraz sonra hastalık zatürrieye çevirdi ve zavallı bacığın dünyaya veda etti. Bu ölüm benliğimde müthiş bir buhranın başlamasına sebebiyet verdi. Sonra ruhî ıhtilâlar geçiriyor, hiç bir şey yemiyor, mütemadiyen gasyan ediyordum. Bir doktor çağırttım.. Adam beni uzun uzadıya muayene ettikten sonra:

— Hanımefendi, dedi. Mühim bir rahatsızlığınız yok.. Yalnız hamilesiniz!. .

O anda sevinmek mi, ağlamak mı lâzım geleceğini pek takdir edemedim. Kadriyeciğim, sana gebe idim.. Fakat henüz bu günkü mevcudiyetine aid hiç bir şeyin benim için malûm değildi. Bu kadar şirin bir yavruya sahib olacağımın farkında değildim. Artık o evde dura - mazdım. Hele Ragıb da ortada mevcud olmadıktan sonra o damın altında yaşa - makta devam etmenin manası var mıydı? Kaçtım, fakat darılarak, gücenerek değil.. Herkese nezaketle veda ederek merhum kocamın evinden uzaklaştım. Karnımda bir çocuğum olduğunu da kimseye söylemedim. Onlar da bana:

— Nasıl yaşayacaksın? ne ile geçineceksin?

Diye sormadılar. Şehzadebaşı tarafla - rında bir ev tuttum. Terzilik etmeğe başladım .Rağıbın ölümünden de Salimi haberdar ettim. Gene ne bir mektub.. Ne bir telgraf!.. Ancak üç ay sonra bizzat kendisi çıkageldi. Bir müddet beraber yaşadık ve evlendik ve sen dünyaya geldin.. Kaynanam, görümcelerim, benimle ve hayatımla o kadar alâkasızdılar ki ayları, günleri bile hesablamağa tenezzül etmemişler, seni Rağıbın değil, Salimin çocuğu sanmışlardı. Ben de onların bu yanlış zanlarını tashihe kalkışmadım. Hatta hüviyet cüzdanını bile çıkartmadım. İki üç sene sonra gizli nüfusa aid cezalar affedildiği vakit resmî muameleleri yaptırttım. Tabiî kütüğe kaydedi - lirken de ayni yanlışlık devam etti. Ve sen, her tarafta Salimin kızı olarak anıldın, kaldın. Yavrucuğum, o zaman - danberi hepimiz sıkıntılı bir hayat geçiriyoruz. Salim çok iyi bir adam, seni biliyorsun ki kendi kızı gibi seviyor.. Kıymetli bir mühendis de.. Heyhat, muntazam çalışamıyor, kazancı tesadüfe bağlı.. Vâkıâ eskisi kadar içkiye ve oyuna düşkün değil ama, fırsat buldukça gene kulübleri dolaşmaktan, meyhanelere girip çıkmaktan zevk alıyor... Dün gece sen uyuduktan sonra uzun uzun konuştuk. Salim her zamanki açık sözlüğü ile konuştu:

— Haydi biz, talihimizi isteyerek birleştirdik.. Yoksuzluk ve müşkülât içinde yaşıyoruz.. Lâkin Kadriyeyi ayni ıstıraba mahkûm etmeğe hakkımız yok... Zengin bir ailenin evlâdı olan kızcağızın hakikî hüviyetini mahkeme huzurunda meydana koyarak onu ailesine teslim etmeliyiz.. Çünkü eski kayınvaliden şimdi yapayalnız kaldı. O da bir gün göçüp giderse «Darıcazadeler» in bütün serveti - nin yegâne varisi Kadriye olacak!

Dedi. Biz, yeryüzünde en çok sevdiğimiz kızımızdan ayrılmak felâketini, gene sırf onun saadeti için, göze aldık yavrucuğum.. Biz, gene uzaktan seni ruhumuz, hayatımız gibi farzetmekte devam eyleyeceğiz!

Kadriye birden ayağa kalktı. Yüzünde yaşile hiç de mütenasib olmıyan derin bir ciddiyetin haşin çizgileri belirmişti:

— O koca korkunc konakta, dedi, ihtiyar ve hasis bir kadınla başbaşa nasıl oturacağım.. Vâkıâ, benim büyükannem ama, kendisini tanımıyorum.. Yüzünü bile görmedim..

— Yapma evlâdım.. Zamanla belki o da değişmiştir. Hem sen, sevimliliğin, zekân ve yüksek malûmatınla belki kalbini teshir, şefkatini tahrik edebilirsin!..

Kadriye birden annesinin kucağına atıldı, hıçkırarak:

— Hayır anneciğim, dedi, siz ikiniz benim her şeyimsiniz... Sizden ayrıla - mam.. Dünyada ayrılamam..

Şahika Hanım tatlı bir sesle kızını teskine çalıştı:

— Dur yavrucuğum, o kadar heyecanlanıp ortalığı telâşa verme.. Hem kapıda bir anahtar tıkırtısı duydum.. Galiba Salim geliyor.. Lâkırdıyı burada geselim!..

Genc kız birden fırlayıp koridora koştu. Paltosunu portmantoya asmakla meşgul kır saçlı adamın boynuna kollarını dolayarak:

— Babacığım, benim tek ve hakiki babacığım!

Diye yeniden hıçkırdı.

HEM NAL MİH...

Bir merak tatmin için

Londrada çıkan Daily ... gazetesinin diplomatik ... ri şöyle yazıyor:

«Tunanın şimal kıyısında ... dusu nehri geçer ve Alman ... lemesi, bir işgalden ... Sofyadaki İngiliz elçisi ... terkedecektir. Bu takdirde ... düşman işgali altına girmiş ... olarak ilân edilecek ve ... diplomatik ve askerî tedbir... tır. Bulgaristan ve Ruman... tikçe artan bir merakla bu ... mahiyetinin ne olabileceği ... dır.»

Böyle bir vaziyet hasıl ol... de İngilterenin alacağı dipl... kerî tedbirlerin ne olacağı ... ya Bulgaristanda hakikaten ... liyorsa, bu merakı tatmin ... güç bir şey değildir.

Rumanya ile İngiltere ar... lomatik münasebetler kesil... da diplomasi bakımından ... yük bir şey yoktur; belki ... rüst davranmış olmak için ... ültimatom mahiyetinde son ... rerek meselâ Alman ordu... Rumanyadan çıkmadıkları ... giltere ile Rumanya arasında ... linin başlayacağını bildire...

Bulgaristana gelince, İngi... da ne yapacağını şimdiden ... tir. Alman kıt'aları Bulgar... girmez, İngiliz elçisi pasap... teyecektir. Belki Rumanya ... bi, Bulgaristana da bir ülti... lir; ve böylece işin diplom... kısmı kolayca ve sür'atle ... olur.

Bu diplomatik tedbirleri ... kerî tedbirler takib edecek... tedbirlerin ne olacağını, ... altındaki Norveç, Holanda, ... Fransız limanlarile tayyare ... ve münakale hatlarına karşı ... len muameleden istidlâl et... Fransa manen, ötekiler ab... gilterenin müttefiki olmaları ... İngiliz bombaları, her icab ... bedbaht memleketlerin tepe... nı belâ» gibi yağmakta old... Rumanya ve Bulgaristan için ... yet tabiatile aynı olacaktır ... Almanları kırmızı mühürlü ... davet ederek evvelâ kendi ... ra da bütün Balkanlıların ... ya sokmuş olan Rumanya ... va akınları bakımından hus... ve ihtimam gösterileceği ta...

Alman ordusu, Bulgaristan ... mcz, Yunanistandaki İngiliz ... likleri, şimdiden hazırlanmış ... dairesinde Bulgaristanın hava ... larını, demiryollarını, şose... lerini, telsiz istasyonlarını, ... bere vasıtalarını, Alman kıt'a... naklamak hususunda istifade ... bütün köy, kasaba ve şehirle... dıman ederek bunların Bulg... hududuna rahatça inmeler... mağa çalışacaklardır. Tabii, ... bitaraflıktan çıktığı için, ... Rumanyaya gidecek yol bu... giliz hava akınları Bulgar ... ve göklerinden geçerek Tuna ... rafına da sarkacaktır. Bura... garistandaki hedeflerin ben... vülecek ve fazla olarak petrol ... mıntakası, petrol tasfiyehane... zin, petrol, yağ depoları ... bombalanacaktır. Ege deniz... dan petrol kuyuları mıntaka... metredir; orta bombardıman ... bile rahat rahat Ploeşti'ye ... bilirler.

Almanlarla İtalyanların ha... vesi yüzünden yapılacak ola... bardımanlara Rumanya ile ... nın itiraz ve şikâyete hakla... caktır. Çünkü, bitaraflığı bu ... lâl edilen memleketler, ... avakıbine tahammül etmek ... tindedirler. Bu hava hücum... mes'ul olacak, elbette İngil... dir; en büyük mes'ul Ruma... Almanyadır. Arada, daha ... rın narına yanacak olan Bul... men milletlerine yazık olacak...

Tramvay durakları ... da halkın temenni...

Tramvaylardaki izdiham... olmak maksadile bazı tra... raklarının kaldırılması ... telif semtlerinde oturan ... zararlı olmuştur. Nitekim ... sabla Çapa arasındaki ... durağının kaldırılmış olması ... halle halkını müşkül vaziyete ... rakmıştır. Halk, durağın ... sisi için bir mazbata ile ... makamlara müracaatte bu... tur. Taşkasabla Çapa arası... manda yangın yerine ... tiğinden, Fındıkzadede ... ya Taşkasabda, yahud da ... tramvaydan inerek buraya ... yürümeleri icab etmektedir.

İnönü Ansiklopedisi hazırlıklar...

Üniversite profesörlerinden ... bir heyet, İnönü Ansiklopedisi ... lışmalara başlamıştır. Ansiklo... fında ilim sesini duyurmak ... versitece büyük bir eser ... ve bir seri konferans ... verilmiştir.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti

	Türkiye için
Senelik	1400 Kr.
Altı aylık	750 »
Üç aylık	400 »
Bir aylık	150 »

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ... neşredilsin edilmesin iade ... ziyaından mes'uliyet kabul ...

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Bir yardımın hikâyesi

...nın Habeşistanı, kendi telâkkisince dünyanın rağmına, fetih ve istilâ etmesinden sonra «ademi müdahale» nikabı altında giriştiği ikinci bir macera vardır ki hepimizin hatırındadır. Bu ikinci macera «İspanya dahilî harbi» idi. O zaman İspanyada sollarla ... dövüşüyordu. Bunu İspanyanın bir meselesi sayan devletler bu ... karışmamayı, İspanyolların kendi işlerini bildikleri gibi halletmeleri için ... kalmayı kararlaştırmışlardı. Fakat İtalya, İspanyanın bu dahilî harbine seyirci kalmak istemedi, Habeş harbinden muzaffer çıkan askerlerini, tank... ve tayyarelerini İspanyaya sev... İspanyanın sağlarile beraber ... Neticede sollar mağlûb edildikten ... İtalyan ricali bu büyük zaferin ... himmeti, İtalyan gayreti, İtalyan hamaseti ve hamasetile kazanıldı... ettiler ve İtalyanın bu yardımı ... bir garaz ve ıvaz mukabilinde ... mahza sol kuvvetleri yıkmak ... İspanyayı solların eline düşmekten ... mak için takdim ettiğini söyledi... durdular.

Zaman, git zaman İtalyanın, İspanya dahilî harbine karışmasının kendisine kaça mal olduğu anlaşıldı. Meğer ... yardımın maddî değeri 83 milyon İngiliz lirası tutuyormuş. İtalyan hükûmeti bu hesabdan tenzilât yaparak İspanya hükûmetine bir fatura takdim etmiş ve kendisine 61 milyon İngiliz lirası ödemesi lâzım geldiğini bildirmiştir. Anlaşılan İspanya hükûmeti, ... borcun altında kalmak istemiyerek ... senede ödemeyi kabul etmiştir. Demek ki İtalya, sağ İspanyaya sağ... gayretile ve sağlığın solluk karşısında mağlûb vaziyete düşmemesini te... vesile değil, fakat bedeli mukabilinde yardım etmiş ve şimdiki İspanya hükûmeti de onun bu ücreti hak ... kabul ve teslim etmiştir.

... dahilî harbinin bitmesinden ... geçtiği halde bu hesabın an... sıralarda ortaya çıkmasının sebebi ... olsa gerek?

İtalya, İspanyanın kendisine ... için koşmasını, bir hamlede Ce... boğazını seddederek İngilte... Akdeniz haricinde bırakmasını, bu ... İtalyanın zaferine amil olmasını ... bekleyordu?

İspanya bu işe girişmemekle ... ve basiret göstermiş ve yeni bir ... esasen yaralı olan memleketin ... yeni yaralar açmasına mâni ... tur.

... devletlerine minnettar olmak, ... harb sırasında mihver devletle... yardımını görmüş bulunmak, so... maceralara atılmak için mu... sebeb teşkil etmiyeceği bedihi... Fakat mihver devletleri, İspanyayı ... yollarında yürütmek ve giriştik... harbe sürüklemek için ısrar ettiler. Evvelâ Alman ricali, General ...'yu kandırmak istediler. Fakat ... Franko kanmadı. Daha sonra ... ricali aynı yolda uğraştılar, fakat onlar da muvaffak olamadılar. ... nihayet vaktile İspanyaya yapılan ... hesabı çıktı.

... bu hesab, İspanyayı mihverin ... kurtarıyorsa İspanyayı kârlı ... icab eder. Çünkü borc, nasıl ... denir. Fakat sonu şüpheli ve her ... tehlikeli bir maceraya atılmanın ... tahribatı kapamak çok güçtür ... kendini bunlardan korumuş-

... halde bu yardım hikâyesi ibretle ... mağa değer.

Ömer Rıza DOĞRUL

Felemek başkumandanı Bohemyada mahbus

...ndra 28 (a.a.) — Londrada intişar eden Vrij Nederland isminde... Felemenk gazetesine göre, ... Başkumandanı General ...mann, Bohemya hududunda ... Troppau'da enterne edilmiştir. ...lar, generalin evvelâ öldüğü... bildirmiş, sonra da bu haberi ... etmişlerdi. Generalin iki mu... kendisile beraberdir.

Filistinde askere yazılan Yahudi ve Arablar

...dra 28 (a.a.) — Salâhiyetli bir ...kamdan öğrenildiğine göre, Fi...deki Yahudi ve Arab kıt'aları... kayıd muamelesi memnuniyeti... bir şekilde muntazaman de... etmektedir. Halen Yakınşark... İngiliz ordusunda 6000 Yahudi ... 3000 Arab hizmet etmektedir.

Mardinde feci bir cinayet

Mardin (Hususî) — Mardinde, ma...aralarında eşya ve ziynet altın... satmakla seçinen Mansura ismin... kadın tagayyüb etmiş ve yapılan ...malar neticesinde bu kadının e... bulunan ziynet altınlarına ta... mükerrer sabıka ashabından Ab... Mehmed adında birisi tarafından feci ... surette öldürülerek cesedinin şehir ...inde bir mağaraya gömüldüğü ... ziynet altınlarının da evinin bir kö... sakladığı tespit olunmuş ve su... itiraf eden bu şerir elde edilen ...larla beraber adliyeye teslim e...miştir. Hâdise failinin ve mağsub... kısa bir zamanda meydana ...rılması şehrimizde memnuniyet u...dırmıştır.

Bir fen memuru hakkında tahkikat

...undan bir müddet evvel Beya... meydanında istimlâk edilen bi...ların hedmi esnasında iki amele ... surette yaralanmıştı. Dahiliye ...kâleti bununla alâkadar olarak, ... önliyecek tertibatı almamış ... memurlar hakkında tahkikat ... emretmişti. Yapılan tahki... neticesinde Eminönü fen me... Nezihi hakkında tahkikat a...sına karar verilmiştir.

Başvekilimiz dün gazetecilerle görüştü

Ankara 28 (Telefonla) — Başvekilimiz Dr. Refik Saydam şehrimizde bulunan meslekdaşlarımızı bugün saat 18 de Başvekâlette kabul etmiştir. Bu toplantıda meslekî işler etrafında hasbıhallerde bulunulmuştur.

Alaska'da tedabir

Amerika, şimal üslerine yeniden kuvvetli hava filoları göndermeğe başladı

Vaşington 28 (a.a.) — Harbiye Nazırı Stimson, gazetecilere yaptığı beyanatta Birleşik Amerika devletlerinin Alaskaya son zamanlarda yeniden üç tayyare filosu gönderdiğini ve diğer üç filonun da iki ay içinde sevkedileceğini bildirmiştir.

Stimson paraşütçü kıt'aların tecrübelerinin muvaffakiyetle neticelendiğini ve bu sebeble bunların mevcudünün dört misline çıkarılmasına karar verildiğini de ilâve etmiştir.

Hava harbleri

İngiltere üzerine mahdud hücumlar yapıldı

Londra 28 (a.a.) — İngiliz Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin dün akşam neşredilen tebliği:

Gündüz, bilhassa öğleden sonra, münferid bir surette uçan bir miktar düşman tayyaresi, Manşı ve şimalde Humleer ırmağına kadar şark sahilini geçmişlerdir. Hücumların bir çoğu mitraltözlerle yapılmış, fakat mitralyözler ehemmiyetsiz hasarı mucib olmuştur. Telefat miktarı, fevkalâde azdır. Bazı noktalarda bombalar atılmış, biri Lincolnshire'de ve diğeri garbda olmak üzere iki noktada yangınlar bazı hasarı mucib olmuştur. Diğer yerlerde bilhassa şarkta hasar hemen yalnız bir miktar eve yapılmış ve bu evlerden bir kaçı yıkılmıştır.

Alman tebliği

Berlin 28 (a.a.) — Resmî tebliğ:

Bir denizaltı ceman 22 bin tonilâtoluk düşman ticaret vapuru batırmıştır. Uzun mesafe kateden muharebe tayyarelerimiz 26 şubatta Irlandanın 500 kilometre garbinde ilerlemekte olan bir vapur kafilesine hücum ederek ceman 58 bin tonilâtoluk 9 vapur batırmışlardır. Ayrıca 2 vapur ağır hasara uğramıştır. Bu vapurlar kaybolmuş nazarile bakılabilir.

İngiliz sahilleri boyunca 27 şubatta yapılan silâhlı keşif uçuşları esnasında Alman hava kuvvetleri Irlandanın garbinde 10 bin tonilâtoluk bir vapur batırmışlar ve 12 vapuru da bomba ile hasara uğratmışlardır. Bunların da bir kısmına kaybolmuş nazarile bakılabilir.

Muharebe tayyareleri dün gündüz İngilterenin merkez ve cenubu şarkî kısımlarında askerî hedeflere hücum ederek altı muhtelif tayyare meydanında bir çok tayyare tahrib etmişlerdir. Büyük çapta bombalar atılmak suretile hangarlara ve kışlalara isabetler akydedilmiştir. Bir tayyare fabrikasında da tam isabet neticesinde büyük bir infilâk vuku bulmuştur.

Dün düşman ne gündüz ne de gece Alman ve Alman işgali altında bulunan topraklar üzerine akın yapmamıştır.

Alman tebliği tekzib ediliyor

Londra 28 (a.a.) — Reuter:

Muhayyel İngiliz vapur zayiatına dair olarak bugünkü Alman tebliğinde verilen rakamlar hakkında beyanatta bulunan salâhiyetli Londra mahfilleri bu Alman iddialarının Alman propagandasının vaziyetine yeni bir delil teşkil eylediğini bildirmektedir.

Evvelki gece İngiltereye taarruz olmadı

Londra 28 (a.a.) — İngiliz Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin bu sabahki tebliği:

Perşembeyi cumaya bağlayan gece, kayda değer hiç bir şey olmamıştır.

Cebelüttarıkta müdafaa tecrübeleri

Alageciras 28 (a.a.) — Stefani:

Dün gece Cebelüttarıkta bir çok tayyarelerin ve müstahkem mevkiin projektörlerinin iştirakile hava hücumları ve müdafaası talimleri yapılmıştır. Motör gürültüleri Algeciras ve civarı halkı üzerinde büyük bir tesir bırakmıştır.

İngiltereye yardım

Roosevelt, Amerikan milletine radyo ile çok mühim bir hitabede bulundu

Vaşington 28 (a.a.) — Reisicumhur Ruzvelt, Amerikan milletine hitaben radyoda bir hitabede bulunmuştur.

Ruzvelt, demokrasilere yardım lâyihasının kabul edileceği kanaatini izhar etmiş ve bu lâyihanın tatbikının garb yarım küresinin müdafaası hususunda çok büyük bir ehemmiyeti olduğunu söylemiştir.

Âyanda müzakere devam ediyor

Vaşington 28 (a.a.) — İngiltereye yardım projesi etrafında âyanda cereyan eden müzakereler esnasında azadan Sheppard projenin kabulünü teklif etmiş ve bu kanunun Birleşik Amerika devletlerinin müdafaasına hizmet ederek memleketi harbden koruyacağını söylemiştir.

Âyandan Chaves projenin Amerika demokrasisini harbden koruyacak yegâne silâh olduğunu beyan etmiştir.

Örfî idare ilânı teklif ediliyor

Vaşington 28 (a.a.) — Amerikanın Fransadaki eski büyük elçisi Bullit, Amerikada silâh imalâtını artırmak ve çabuklatmak için örfî idare ilânını istemiş ve demiştir ki:

«— Eğer Almanya mağlûb olmazsa, bütün dünyaya tahakküm edecektir.»

Ordu ve donanma için yeni tahsisat

Vaşington 28 (a.a.) — Meb'usan meclisi, ordu ve donanmanın ihtiyacı için 1 milyar 533 milyon dolarlık tahsisatı kabul etmiştir. Lâyiha şimdi âyan meclisinin tasvibine arzedilecektir.

Yeniden silâh altına alınacak efrad

Vaşington 28 (a.a.) — Harbiye Nazırı Stimson, 130 ilâ 150 bin kişinin önümüzdeki martta silâh altına alınacağını ve bu suretle ordu mevcudunun bir milyon eri geçeceğini bildirmiştir.

Filipine gönderilen hava kuvvetleri

Nevyork 28 (a.a.) — Ünited Presin öğrendiğine göre, Filipin adalarına 50 den fazla tayyare gönderilmiştir. Amerika Harbiye Nazırı yaptığı beyanatta daha iki avcı filosu göndermek fikrinde olduğunu söylemiştir.

Amerika hava kuvvetleri kumandanı daha geçenlerde parlamentodan 500 bin dolar tahsisat istemiştir. Bu para yeni tipte tayyarelerin kalkması için icab eden zeminin hazırlanmasına sarfedilecektir.

Diğer taraftan Harbiye Nezareti Filipinden izinle Amerikaya gelecek olan subaylara vazifeleri başında kalmaları lüzumunu emretmiştir.

Yardım faturası!

İtalya, vaktile İspanyaya verdiği top tüfeğin parasını istiyor

Londra 28 (a.a.) — B. B. C.:

Stefani ajansı İspanya dahilî harbi esnasında İtalya tarafından General Frankoya verilen harb malzemesinin bir listesinin Roma hükûmeti tarafından hazırlandığını haber veriyor. İspanyanın İtalyaya borcu 61 milyon sterline baliğ olmaktadır. Bu borc 24 senede ödenecektir. Listede 1000 top, 100 kamyon, 700 tayyare ve büyük miktarda başka silâhlar vardır.

Hitler, Japon sefirini kabul etti

Berlin 28 (a.a.) — Hitler bugün öğleyin yeni Japon büyük elçisi General Oşimayı kabul etmiştir. Japon büyük elçisi Hitlere itimadnamesini vermiştir.

Alman Hariciye Nazırı Von Ribbentrop mülâkatta hazır bulunmuştur.

Geniş ufuklar

Anglosakson memleketlerini tanıyalım

Avustralya, tabiî serveti ve mühim sanayii

Avrupa harbinin müsebbibleri, eğer dünya coğrafyasını ve Anglo-Sakson tarihini esaslı bir şekilde tetkik etmiş olsalardı bugünkü kanlı sergüzeştlere atılmak için kendilerinde cesaret bulamazlardı. Milyonlarca halkın hayatile ve mukadderatile oynayan Avrupa diktatörleri böyle esaslı bir malûmata sahib olmadıkları içindir ki dünyayı Avrupa hudutları içinde Alman ve İtalyan top ve tayyarelerinin menzil ateşi altında kolaylıkla ele geçirilebilecek küçücük bir eyalet zannetmek gafletinde bulundular. Maamafih bugünkü felâketin hakikî mes'ulleri sadece bugünkü siyasî diktatörler değildir. Hitler'in açtığı bu harbin en büyük mes'uliyeti Almanya İmparatoru Vilhelm'e racidir. Vilhelm, Alman gençliğini senelerce müddet Prusya tarihinin askerî zaferile ve yalnız Alman ırkının faikiyetini talim eden tarih ve coğrafya tezlerile beslemiş gençliğe müthiş bir millî gurur ve azamet telkin etmiş, fakat dimağlarını -tıpkı Seddiçin gibi- manevî bir kale içine hapsetmişti. Yirminci asır bidayetlerinde Almanyayı ziyaret etmiş olan bir Fransız içtimaiyat âlimi müşahedatını şöylece kaydetmişti:

«Hindistanda bir tarikat vardır. Salikleri bütün ömürlerince kendi göbeklerine bakarak yaşamak mecburiyetindedirler. Böylelikle saadeti ebediyeye nail olacaklarına inanırlar. İmparator Vilhelm de bütün Alman gençliğinin nazarı dikkatini bir tek noktaya teksif etmekle Hind fakirlerinin riyazetini tekrar etmiş, böylelikle, Almanlara, dünyanın en yüksek bir milleti olmak imkânını bahşedeceğini zannederek boş yere ümidlere düşmüştür.»

Eğer Almanlar, Avrupa hudutları haricinde sessiz sadasız mütemadiyen yeni vüs'atler keşfeden bir Anglo - Sakson ırkı olduğunu, gittikleri yerlerde mamureler, medeniyetler halkeden, silâhla değil, fakat sapan kuvvetile dünyayı fetheden ,tabiatin bihudud güzelliklerini ve kuvvetlerini emirlerine râmeden insanlar bulunduğunu bilseydiler ne bugünkü harbe lüzum görür, hatta ne de ona girişmek için kendilerinde cesaret bulabilirlerdi.

Mihver devletleri zannediyorlardı ki Avrupanın köşesindeki küçücük bir ada halkı elinde kırbac ve zincir, dört yüz milyon esir çalıştırıyor, kendisi keyfine bakıyor. Halbuki Britanya adaları halkile dominyonlar (*) arasındaki münasebat bir esir ve efendi münasebatı değil, fakat Britanyada oturan babalarla yeni memleketlerdeki yeni işler kurmak sevdasında koşan evlâdlar münasebatıdır. Avustralyanın âteşin çöllerinde hududsuz koyun ve inek sürülerine sahib olan bugünkü Avustralyalı, bu tabiat aşkını tâ büyük babasının İskoçyadaki çiftliğinde kazanmıştır. Bugün de gene evlâdlarına, torunlarına İskoçya sahillerindeki çocukluk hatıralarını anlatmakla zevkiyab olmaktadır. Her sabah gelen postadan İngilterede intişar eden gazetelerini, mecmualarını, babasının, büyük babasının abone olduğu ayni gazeteleri alır. Mukabilinde de babasına yeni memleketlerin hürriyet ve heyecan dolu maceralarını neşreden mahallî gazeteleri gönderir. Her hafta muntazaman Kanadadaki amcasının oğluna, cenubî Afrikadaki kardeşine, Kaliforniyadaki, Yeni Zelânddaki, Niyu-Falklanddaki, Alaskadaki akrabalarına Avustralyanın iktısadî, siyasî, felsefî mevzuları hakkında mektublar yazar. Mukabilinde de onlardan ticaret, sanayi, ziraat sahalarındaki yeni tecrübelerini anlatan çok calibi dikkat mektublar alır.

Amerikanın bazı şehirlerinde intişar eden öyle gazeteler vardır ki Kanadanın Pasifik sahillerinden Yeni Zelândın, cenubî Afrikanın, Avustralyanın ve bizzat Birleşik Amerika Cumhuriyetlerinin bir çok şehirlerine kadar sayısız bir çok ülkelerin iktısadiyatı, içtimaiyatı hakkında fevkalâde kıymetli makaleler neşrederler. Hatta bunlara ilâveten bu şehirlerin sakinlerini alâkadar edecek mahiyette ilânlar, meselâ hazır elbise, şapka, möble, kiralık otel, satılık çiftlik, ayakkabı, süt fabrikaları mahsulâtı, dondurma ilânlarını neşrederler. Bu gazetelerin bütün bu memleketlerin sakinleri arasında okuyucuları olmasaydı böyle ilânlara bittabi sahifelerini tahsis etmelerine imkân yoktu. Binaenaleyh aralarındaki mesafeler kaç bin mil olursa olsun İngiliz lisanile mütekellim milletler, dünyanın üzerine yayılmış, birbirlerine çok sıkı bağlarla bağlı insanlardır. Birbirlerine mihver devletleri diktatörlerinin idaresindeki iki komşudan iki kardeşten daha yakın, daha samimî ve hayatî bir merbutiyetle merbutturlar. Çünkü hürdürler. Fikirlerini, ihtiyaclarını ve en nihayet hayat felsefelerini ve ideallerini ifade ederek kendileri gibi yaşamak istiyen insanların muzaheretlerini daima temin edebilirler.

(*) Dominyonlar diyorum. Hindistan müstesna, onu başka bir tetkik mevzuu yapmak icab eder.

Bu insanların yaşadıkları memleketleri nasıl imar ettiklerini tetkik etmek eminim ki bizim gençliğimiz için çok faydalı bir etüd mevzuu olacaktır. Binaenaleyh bu tetkiklere Avustralyadan başlayarak imkân derecesinde Anglo - Sakson memleketlerini okuyucularıma tanıtmağa çalışacağım.

***

Avustralya jeoloji noktai nazarından dünyanın en eski bir kıt'ası olmasına rağmen medeniyet noktai nazarından en yenisidir. Takriben 150 sene evvel ilk defa Gonverner Phillip on bir yelkenli gemisile Sydney koyuna çıkarak yerleşmiştir. Bu ilk beyaz insanlar hiç şüphesiz altın aramak ve birden zengin olmak hulyalarile gelmişlerdi. Fakat Avustralya pek az zamanda bu maceralar devrinden esaslı bir medeniyet seviyesine yükselmeğe muvaffak olmuştur. Bugün orada 20.000.000 dönüm arazi ekilmekte ve 126,000,000 hayvan beslenmektedir.

29,000 mil şimendifer yapılmıştır. 25,000 fabrika faaliyettedir. Buna ilâveten bir çok maden ocakları, su barajları, limanlar, rıhtımlar ve nüfusu bir milyonu aşan dünyanın en modern şehirleri inşa edilmiştir. Bu şehirlerin en meşhurları Avustralyanın merkezi idaresi Camberra şehri başta olmak üzere Sydney, Perth, Hobert, Adelaide ve Melbourne şehirleridir. Bu medeniyet merkezlerini birbirlerine rapteden şimendifer, vapur, muntazam şoselerde işleyen otobüs servisleri olduğu gibi her saat başı hareket eden tayyare servisleri de mevcuddur. Şehirlerin haricindeki zümrüd meralarda çiftlik ve tabiat aşkile yaşıyan medenî ve zengin çiftçilerin malikâneleri yükselmektedir. Yüzlerce kilometrelik mesafelerde yer yer serpilmiş olan bu mamur çiftliklerde koyun, inek sürüleri besliyerek her sene binlerce ton tereyağ ve peynir istihsal edilmektedir. Yalnız bu son iki madde üzerinde 1937 senesi istihsalâtının kıymeti seksen dokuz milyon dolara baliğ olmakta idi.

Takriben yedi milyon nüfusun yüzde 97 sini Avustralyada doğmuş ve İngiliz kanından insanlar teşkil etmektedir. Hepsi İngiliz an'anelerine kuvvetli bir kalb bağlılığı beslemekle beraber kendilerini Avustralyalı telâkki etmekle iftihar ederler. Sırf Avustralyanın ihtiyaclarına tekabül eden mahallî kanunları, mülkî teşkilâtları ve gümrük tarifeleri vardır. Bu hususta Birleşik Amerika hükûmetleri kanunlarından ilham aldıklarını ve Büyük Okyanusun öbür sahillerindeki Anglo-Sakson kardeşlerinin tecrübelerinden istifade ettiklerini söylemekten geri durmazlar. Britanya adalarına merbutiyetleri tıpkı tamamen yetişmiş, mesek, aile sahibi olmuş bir insanın annesine, babasına karşı hürmetkâr merbutiyeti kadar sağlam, fakat tamamen müstakil bir merbutiyettir. Mütekabilen İngilizler de Avustralyalı evlâdlarının, torunlarının bu ruhî istiklâlile iftihar ederler. Kışın şimal nısıf küresi karlarla örtüldüğü zaman bir çok İngiliz aileleri Avustralyadaki akrabalarını ziyarete giderek Pasifik sahillerinde tekrar yaz güneşinin hayatbahşa ılık şualarını bulurlar.

Avustralyanın en ziyade dikkat çeken hususiyetleri, sırf Avustralyaya hâs olan nebatatı ve hayvanatıdır. Bunların içinde meselâ Koala ayıları, Kongarovlar ve bilhassa ılık derelerde yaşıyan Playty - puslar İngiliz seyyahları için bir cazibe ve alâka merkezidirler. Playtypus tabiî ilimler mütehassıslarının dikkate en lâyık etüd mevzularından biridir. Kaplumbağa gibi yumurta yumurtlayan, yavrusunu, memesinden süt fışkırtarak besliyen bu hayvanın vücudü de kunduz gibi kürklerle örtülüdür. Ayakları ve gagası da tıpkı ördeğe benzemektedir. Hem karada, hem de suda yaşadığı halde başka hiçbir kıt'ada bir misline tesadüf edilmemiştir. İşte İngilterenin asırdide şatolarında yaşıyan asilzadegânile daima yenilikler peşinde koşan hakikî Anglo-Sakson müstamerleri bu emsalsiz hayvanların bulunduğu hududsuz ormanları ,içinde rengârenk kuşların cıvıldadığı tabiat harikalarını temaşa maksadile her sene spor mevsimlerinde Avustralyaya gelmektedirler. Bittabi bu seyahatlerinde, ticaret, sanayi sahasında da bir çok teşebbüsler almaktadırlar. Zaten iş adamları yeni yeni teşebbüslere girişmek için seyahat etmek mecburiyetindedirler. Seyahat edenler de yeni yeni imkânlarla karşılaşmaktadırlar. Bunlar birbirlerinin mütemmimidir. Büyük sergiler, at yarışları, büyük yün, mevaddı gıdaiye lâboratuarları tetkikatı maksadile gelen diğer İngiliz lisanile mütekellim memleketler sakinleri Avustralyaya yeni yeni imkânlar getirmekte, oradan da büsbütün başka feyizler alarak kendi memleketlerine götürmektedirler. Fakat bütün bu karşılıklı mübadeleler, anlaşmalar Avrupa diktatörlerinin tasavvur ettikleri bir «yeni nizam» ile değil, Anglo-Saksonların bugüne kadar faikiyetlerini halkeden ferdin hürriyet ve itilâsına imkân bahşeden eski bir nizamla yapılmakta ve daima da muvaffak olmaktadır.

Hadiseler Arasında — FELEK

Mart!

Tersimiz döndü. Eskiden bahar geliyor diye içimiz titrerdi; şimdi bahar gelecek diye yüreğimiz oynuyor. Bu iki derunî hareket arasındaki farkı şüphesiz pekâlâ kavrayorsunuz. Eskiden içimizin titremesi sevinçden, şimdi yüreğimizin oynaması baharda çiçek yerine yeni yeni harb yaraları açılacağı korkusundandır.

Lâkin, uzun ve derin düşünmeye gelmez. Bugünkü halimize şükredip atiye itimadla bakmak en kestirme yoldur.

Bu gün martın biri olduğunu size haber vermekle yapabildiğim hizmet otuz bir gün sonra nisanın birinde şu mahud ve maskara nisanbalığı vesilesile aldanmamanızı dolayısile ihtardan ileri gidemez. Çünkü hep bilirsiniz:

— Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır!

Bilmeseniz de havalar hemen bu meseli sizin aklınıza ve -kimin varsa Allah bağışlasın- onların aklını da başına getirir.

Martın, aylar arasında fena şöhreti vardır. Bu kötü şöhreti de haksız almış değildir, Bu yüzden mevkiini ve şerefini de kaybetmiştir, lâkin hâlâ uslanmaz.

Mart vaktile senenin birinci ayı idi. İsadan 46 sene evvel meşhur Roma Kayzeri Jül Sezar tarafından Jüliyen adı verilen takvim tanzim edildiği zaman senebaşı olarak mart ayı kabul edilmişti.

Şirretliği, münasebetsizliği ve küstahlığı yüzünden her tarafta yavaş yavaş gözden düşerek Fransada 1564 te, İskoçyada 1599 da, ve İngilterede 1752 de yerini kânunusaniye bırakmış ve en çok yüz bulduğu bizde bile on küsur sene evvel aynı veçhile üçüncülüğe düşmüştür. (Bu bahiste şayanı hayret bir noktaya işaret etmeden geçemiyeceğim: Jülyen ve gregoryen takviminden, yani bizim rumî ve efrencî dediğimiz takvimlerden bahsederken, meşhur Larousse, Jüliyen takviminin bütün dünyaca terkedildiği halde, Türklerle Rusların hâlâ bu takvimi tatbik etmekte olduklarını şayanı hayret bir gafletle yazmaktadır. Larousse müessesesi bizdeki takvim sistemini yerinde tetkik zahmetine girmek istemese bile her gün Türkiyeden Fransaya gelen binlerce mektub zarfının üzerindeki posta mühürlerinin tarihlerine baksaydı, işi farkederdi.)

— Mart içeri, pire dışarı, sözü pirelere karşı bir nevi hakaret değil, pirelenenlere karşı bir ikazdır. Çünkü mart ne derece şirret ve huysuz olursa olsun baharın müjdecisi olduğundan, martla beraber pireler meydanlara çıkarlar.

Vaktile Üsküdarda (Martdokuzu Halil) isminde bir külhanbeyi vardı. Bununla mumaileyhin sert fakat 24 saatlik kabadayı olduğu anlatılmak istenirdi.

(Mart) ayının adı, harb ilâhesi olan (Martius) a izafe edilir. Şu halde bir buçuk senedenberi hap mart ayı yaşayoruz demektir.

Martın sevmediğim tarafları: Havası, bu gün açık, yarın kapalı, itimad edilemiyecek kadar ıttıradsız ve bilhassa 31 gün oluşudur. 28 günlük muhtasar şubattan sonra bu uzun boylu, soğuknevaya bir türlü ısınamam.

Ne kadar evvel olduğunu bilmiyorum. Haylı oluyor, ben herkesin iddiası hilâfına, mart lehinde bir kaside yazmıştım. Lâkin ilk işi, bir gün bana grip hediye etmek oldu. O gündenberi ben de cemaate uyarak (mart)ın da, vaftiz babası olan harb ilâhesi (Mars)ın da, mart dokuzunun da artık aleyhine döndüm. Mümkün olsa (mart)ı lâğveder, yerine ya ikinci şubat, ya birinci nisan koyardım; koyardım ama acaba (mart)ın havasını ve harb ilâhesinin hevesini değiştirebilir miydim?

B. FELEK

Meis adası tahliye edildi

Londra 28 (a.a.) — Harbiye ve Bahriye Nezaretlerinin müşterek tebliği:

Salı günü Meis adasına ihrac edilen İngiliz kuvvetleri kendilerine verilen vazifeyi ifa eyledikten sonra halen adadan çekilmişlerdir.

Japon zabitlerini öldürmek istiyen Çinliler

Şanghay 28 (a.a.) — D.N.B. Japon ordu ve donanmasına mensub subayları öldürmekle itham edilen 37 Çinli dün akşam Japon jandarmasile donanmaya mensub bir silâhendaz müfrezesi tarafından yakalanmıştır.

Yugoslavya Hariciye Nazırının beyanatı

Budapeşte 28 (a.a.) — Yugoslav Hariciye Nazırı Cincar Markoviç, gazetecilere yaptığı beyanatta, Macar - Yugoslav dostluk muahedesinin «iki memleket arasındaki iyi komşuluk münasebetleri için mühim bir vesika» teşkil ettiğini söylemiştir. Cincar Markoviç, iki milletin hissiyatı ve iki memleketin menfaatleri ile hemahenk bir surette, Macar makamlarının karşılıklı yaklaşma ve iş birliği siyasetini ne derece samimiyetle tatbik ettiğini şahsan müşahede eylemiş olduğunu bildirmiştir.

İktısadî müzakereler kaldı

Budapeşte 38 (a.a.) — Stefani:

Haber verildiğine göre şubat bidayetinde veya martın ilk günlerinde Macaristanla Yugoslavya arasında başlıyacak olan iktısadî müzakereler, bir müddet tehir edilmiştir. Bunun sebebi, Yugoslav murahhaslarının halen Romada iktısadî müzakerelerle meşgul bulunmalarıdır.

Vesaiti nakliye kazaları

Beşiktaşta Saman iskelesinde oturan Yunus, Sultanahmed Alemdar caddesinden geçerken Gülhane parkı istikametinden gelen şoför Mustafanın idaresindeki 2344 numaralı otomobilin çarpmasına maruz kalarak yaralanmıştır.

★ Şoför Alinin idaresinde 1650 numaralı otomobil, Köprü üzerinde 63 yaşlarında Yosef adında bir ihtiyara çarparak muhtelif yerlerinden yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

★ Köprüden geçmekte olan Boğazkesende Kadirler yokuşunda oturan Mehmed, şoför Özgirin idaresindeki 4159 numaralı Edirnekapı - Cihangir otobüsünün çarpmasına maruz kalarak muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

★ Galata Bankalar caddesinde bir kaldırımdan diğer kaldırıma geçmek istiyen Şakir adında biri, Cemilin idaresindeki 1819 numaralı taksinin çarpmasına maruz kalarak başından yaralanmıştır. Suçlu şoförlerin dördü de yakalanmıştır.

Bir motör battı

Büyükadada su deposu işleten Yorgi Katırcıoğluna aid ve İstanbul limanına kayıdlı Zafer motörü, Çubukludan yüklediği iyi su ile Büyükadaya giderken Heybeliada önlerinde fırtınanın tesirile batmıştır. Motörün kaptanı Mehmed, sularla bir hayli mücadele ettikten sonra, oraya gelen Heybeli balıkçıları tarafından kurtarılmıştır. Fakat hiç yüzmek bilmiyen makinist Ekrem yapılan bütün araştırmalara rağmen bulunamamış, boğulduğu anlaşılmıştır.

Mehmed kaptan baygın bir halde Heybeli Sanatoryomuna nakledilerek ilk tedavisi yapılmıştır. Ekremin cesedi henüz bulunamamıştır.

Üç tüccar tevkif edildi

Millî Korunma Kanununa muhalif harekette bulunmaktan, üç tacir, yapılan cürmü meşhudları tespit eden dosyalarile birlikte, dün akşam İstanbul İkinci Asliye Ceza mahkemesine gönderilmişlerdir. Mahkeme, saat yirmi iki buçuğa kadar bu işlerle meşgul olmuştur. Bunlardan Balıkpazarında Maksudiye hanında 12 numarada Marko Pardo, sandığı 35 liraya satılması lâzım gelen nışadırı 75 liradan satmak suretile yüzde yüz on kâr aramaktan maznundur. Fincancılarda Yusufyan hanında 5 numaralı «Türksever» manifatura ticarethanesi mensublarından Yervant Kamparosyanla Nubar Kaynak da, İngiliz kadifesile diğer bazı manifatura eşyasını satmaktan imtina gösterdikleri iddiasile her üç tacir hakkında da tevkif müzekkereleri kesmiştir. Muhakemelerin devamı, tahkikatın tekmillenmesi için kalmıştır.

Maruf bir kumaş ticarethanesi hakkında

Şehrimizde maruf bir kumaş ticarethanesinde satılan kumaşların yüksek fiatları nazarı dikkati celbetmiş ve zabıt tutulmuştur. Bu müessese kumaşları İzmirde bir ticarethaneden yüksek fiatla aldığını iddia etmiştir. Bu iddiayı tespit için dün telefonla İzmir Fiat Murakabe bürosundan mevzuubahs ticarethanenin defterlerinin tetkiki istenmiştir.

Kadıköy Halkevinde açılan resim sergisi

Kadıköy Halkevi, Kadıköy ressamlarının eserlerinden mürekkeb bir sergi açmıştır. Sergi, Kadıköy Belediye binası karşısında bulunan bir salonda hazırlanmıştır. Sergide Akademi muallimlerinden Ayetullah Sümer, Celâl Esad, Halkevi reisi Vecihi Bereketoğlu, ressam Şeref Akdik, Melek Celâl, Ali Karsan gibi tanınmış san'atkârlarımıza aid 90 tablo teşhir edilmektedir.

İstanbulda son aylarda açılan sergi gibi, bu sergi de büyük bir alâka uyandırmıştır.

«CUMHURİYET» İN EDEBÎ ROMANI : 70

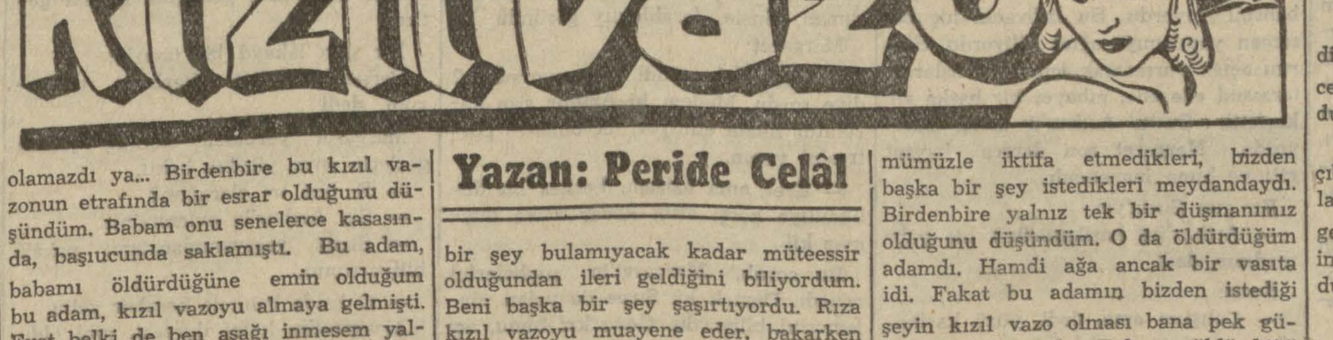

Yazan: Peride Celâl

Halbuki onlar, öbürleri, öldürdüğüm ihtiyar bir ölümle kanmamış, beni öldürmeyi düşünmüştü. Babama, bana, hepimize vahşi bir kini vardı. Bizden nefret ediyor, bizimle uğraşmaktan bir an geri kalmıyordu.

Babamdan sonra benim peşimde dolaşmaya başlamıştı. Hamdi ağayı bir vasıta gibi kullanmıştı. Onu belki de beni öldürmeye teşvik ediyordu. Fakat bunda muvaffak olamayınca gene onun vasıtası ile bir hırsız gibi arka kapıya anahtar uydurmuş, evime girmiş, bana yaklaşmıştı.

Onun, babamı öldüren adam olduğuna artık kuvvetle inanıyordum. Belki İzmirdeki cinayet esnasında da bu Hamdi ağayı, bu sadık yardımcısını beraberinde taşımıştı. Sonra bize bahçıvan diye sokarak evin içini öğrenmek, cinayetini rahatça işlemek için gene bu adamı kullanmıştı. Şimdi bir kaç ay evvel bahçede başıma gelen kazanın manasını da anlıyordum. Bu da muhakkak bir kasd eseri idi. Ninemin ne kadar hakkı vardı. Farkında olmadan düşmanımı evin içine sokmuştum.

Sonra birdenbire kızıl vazoyu hatırladım. Mademki beni öldürmeye gelmişti, niçin odama çıkmamış, aşağıda kalmıştı. Gece evime hırsızlar gibi girişi yalnız kızıl vazoyu çalmak için olamazdı ya... Birdenbire bu kızıl vazonun etrafında bir esrar olduğunu düşündüm. Babam onu senelerce kasasında, başucunda saklamıştı. Bu adam, babamı öldürdüğüne emin olduğum bu adam, kızıl vazoyu almaya gelmişti. Evet belki de ben aşağı inmesem yalnız vazoyu alıp gitmekle iktifa edecek ve beni öldürmeyi düşünmiyecekti. Peki ne vardı bu vazoda, nasıl bir esrar!.

Kızıl vazo, o kaba şekli ile hayalimde canlandı. Onu babamın bir hatırası diye, saklamış, fakat hiç te fazla bir ehemmiyet vermemiştim. Birdenbire başka bir şey daha hatırladım. Rızanın geldiği günü... O da kızıl vazo ile birdenbire alâkalanmamış mıydı? Fakat bunun bir tesadüf olduğunu, sıkıntısından, kederinden ve başka konuşacak bir şey bulamıyacak kadar müteessir olduğundan ileri geldiğini biliyordum. Beni başka bir şey şaşırtıyordu. Rıza kızıl vazoyu muayene eder, bakarken ninemin aldığı endişeli tavır, gösterdiği heyecan!.

Bütün bunları düşünmeye başlayınca kafam büsbütün karıştı. Yorgun, bitkin bir halde şezlonga çöktüm. Vaziyeti daha sade, vak'aları kaba bir şekilde sıralayarak muhakeme etmeye ve bir şeyler keşfetmeye çalıştım. Fakat nafile. Evet babamın düşmanlarının ölmez bir kinle hareket ettikleri meydandaydı. Onlar babamı öldürmüşlerdi. Sonra benim peşimde dolaşmışlardı. Fakat bu adamların yalnız bizim ölümümüzle iktifa etmedikleri, bizden başka bir şey istedikleri meydandaydı. Birdenbire yalnız tek bir düşmanımız olduğunu düşündüm. O da öldürdüğüm adamdı. Hamdi ağa ancak bir vasıta idi. Fakat bu adamın bizden istediği şeyin kızıl vazo olması bana pek gülünc görünüyordu. Babamı öldürdüğü zaman da kasayı yoklamıştı. Ve bu kasanın içinde bir iki densiz şeyle kızıl vazodan başka bir şey yoktu... Şaşılacak şeyler... Öyle bir esrar ki içinden çıkamıyordum. Ve bu beni büsbütün perişan, muztarib ediyordu.

Nihayet odamda duramıyarak giyindim, çıktım. Rüştü Bey şehrin bir iki meşhur mütehassısını alıp getirmişti. Hastanın yanındaydılar. Hüseyin de onlarla beraberdi. Teyzemin, dayımın bulunduğu odaya, babamın bürosuna girdim. Teyzemle dayım birbirlerine yaklaşmış, fısıltı gibi bir sesle konuşuyordular. Cemal akşam gazetelerine eğilmiş okuyordu.

Beni görünce her üçü de başlarını kaldırdılar. Endişeli ve sıkıntılı bakışlarını gördüm.

Teyzem ayağa kalkarak yanıma geldi, merak etmememi, her şeyin geçeceğini, ninemin iyileşeceğini söylüyordu. Malûm teselliler..

Nihayet doktorlar hastanın yanından çıktılar. Konsültasyon için aşağıda toplandılar. Yarım saat sonra Hüseyin gelip beni aldı. Aşağı, küçük salona indik. Rüştü Bey orada bizi bekliyordu. Öbürleri gitmişlerdi.

Hüseyin sükût içinde ayakta duruyordu. Rüştü Bey yaklaştı. Omzumu tuttu ve ağır ağır şu sözleri söyledi:

— Sen aklı başında bir kızsın Azize, çocuk değilsin ki avutalım. Büyük annenin vaziyeti tehlikeli görünüyor. Bunu sana söylemeye kendimi mecbur hissediyorum. Çünkü ona en yakın insan sensin. Fakat Allahtan ümid kesilmez yavrum. Sonra biz bütün tedbirleri almış, tıbbın bütün çarelerini kullanmış bulunuyoruz.

(Arkası var)

JEANETTE MAC DONALD
AY DOĞARKEN
NELSON EDDY

BUGÜN **MELEK** Sinemasında

İki genc yıldız **MİCKEY ROONEY ve JUDY GARLAND**

En son dans ve şarkılarla süslü bir filmle sizi iki saat güldürecekler ve eğlendireceklerdir.

BAHAR ÇİÇEKLERİ

Mühim ilâve: İngiltere Hariciye Nazırı Bay E D E N'in Türkiyeyi ziyareti

bütün tafsilâtile ve en son FOX DÜNYA HAVADİSLERİ

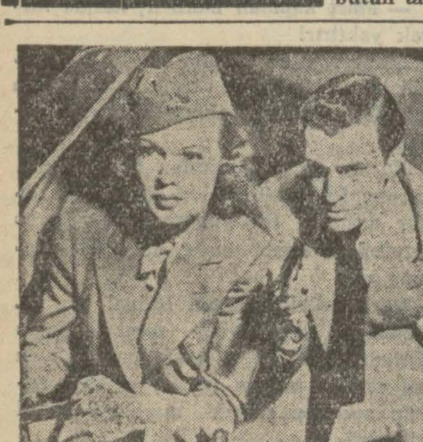

Bugün İPEK Sinemasında

Harikulâde meraklı ve heyecanlı sahnelerle dolu

MEŞHUR POLİS HAFİYESİ

NİK KARTER CASUSLAR PEŞİNDE

Ayrıca: Mühim ilâveler:
1 — İngiltere Hariciye Nazırı Bay EDEN Adana ve Ankarada bütün tafsilâtile
2 — Z Ü M R Ü D Y A L O V A
3 — Millî Şefimizin Yalovayı ziyaretleri

Bugün TAKSİM sinemasında 2 büyük film birden

1 — KANADLI HAYDUDLAR

KENT TAYLOR – ROCHELL HUDSON tarafından oynanmış hava kahramanlarının ölümü, aşkları ve kahramanlıkları filmi

2 — Mevsimin en büyük muvaffakiyeti **EMİNE RIZIK ve SÜLEYMAN NECİB'in** TÜRKÇE SÖZLÜ — SAZLI ve ŞARKILI

Doktorun Aşkı

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

Bugün LÂLE sinemasında

3 filmden hazırlanan müstesna bir program:

1 — AŞKIN BİR MUAMMA, FEDAKÂRLIĞIN BİR ZEVK, HAYATIN BİR ESRAR OLDUĞUNU ANLATAN ŞAHESER.

F r a n s ı z c a

AŞK MAÇI

CATHERİNE HEPBURN – CARY GRANT – LEW AYRES – DORİS NOLAN'ın

Kudretinden yaratılan bir aşk romanı

2 — Türkiyeye ilk defa gelen RUMCA HAKİKÎ Y U N A N J U R N A L I en son harb haberleri.

3 — T Ü R K Ç E B R İ T İ Ş J U R N A L'da: (Taranto bombardımanı) ve MİSTER EDEN'in şark seyahati bütün tafsilâtile

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler.

BU AKŞAM Şehzadebaşı **T U R A N** Sinema — Tiyatrosunda

SİNEMA — TİYATRO — VARYETE

San'atkâr NAŞİD ve arkadaşları

Yeni varyete numaraları.

UNUTULAN BABA Komedi 3 perde

1-SAADET YUVASI Türkçe sözlü Arabca şarkılı

2 — O R M A N Z E B A N İ L E R İ : GEORGE O'BRIEN

Ayrıca: Renkli M İ K İ L E R

BEŞİKTAŞ **SUAD PARK** sinemasında

HURMALAR ALTINDA **CEMİLE** Türkçe sözlü ve şarkılı

CANİLER PEŞİNDE C H A R L İ C H A N

Seanslar: 2,30 dan itibaren devamlıdır.

İNGİLİZ HARİCİYE NAZIRI

MİSTER EDEN'in

Yakınşark seyahati ve şark ordularını teftişi bütün tafsilâtile

Türkçe

Bugün LÂLE sineması

Programına ilâveten gösterilecektir.

Bir tavzih

Üsküdar - Kadıköy Halk Tramvayları şirketi müdürlüğünden bir tezkere aldık. Bu mektubda gazetemizin dünkü sayısında halk sütunumuzda bir karimizin şikâyetine cevab verilmekte ve mevzuu bahsolan günde ve saatte izalesi şirketin elinde olmıyan bazı mâniler dolayısile Üsküdardan Kadıköyüne gidecek arabanın hareketinin karimizin iddia ettiği gibi yirmi beş dakika değil, on iki dakika teahhur ettiği bildirilmektedir.

Teşekkür

Bir tren kazası neticesinde feci şekilde vefat eden merhum Ahmed Hakkı Ashaboğlunun gerek cenaze merasiminde ve gerekse bizzat veya mektub ve telgrafla beyani taziyette bulunan ve elim acılarımızı paylaşan çok muhterem dost, ahbap, akraba ve meslektaşlarımıza ayrı ayrı teşekküre acılarımız mâni bulunduğundan muhterem gazetenizin bu hususta tavassutunu dileriz.

Ailesi efradı namına kardeşi
Hasan Fehmi Ashaboğlu

***

Refikamın irtihali hazini dolayısile resmi teşyiine iştirak ve bizzat veya bilvasıta taziyet ve teselli lûtfunda bulunan zevatı kirama sonsuz minnet ve şükranlarımın arzına muhterem gazetenizin delâletini rica ederim. Nazım Keçeci

ŞARK
SİNEMASINDA

İki emsalsiz yıldız **BRİGİTTE HORNEY WİLLY BİRGEL**

V. TOURJANSKY'nin büyük eseri

UZAKLAŞAN MELODİ

Filminde zafer kazanıyorlar.

DİKKAT:

İNGİLTERE HARİCİYE NAZIRI BAY

ANTHONY EDEN'in

Memleketimizi ziyareti... Adana ve Ankarada yapılan büyük merasimler

FİLME ALINMIŞTIR.

Bu müstesna film B U G Ü N matinelerden itibaren

İPEK – SARAY – MELEK

Sinemalarında programlarına ilâve olarak gösterilecektir.

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (8250) lira olan 50000 Kg. bilama karbonad dö sud (5/3/1941) çarşamba günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (618) lira (75) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14,30) on dört otuza kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (1147)

Muhammen bedeli ve miktarları aşağıda yazılı iki kalem muhtelif çelik 11/4/941 cuma günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin her listenin hizasında yazılı muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 147 kuruşa Ankarada ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (1423)

Liste No.	Malzemenin ismi	Miktar KG.	Muhammen bedeli Lira K.	Muvakkat teminatı Lira K.
1	Muhtelif hususî çelikler	25740	29385 —	2203 88
2	Kanallı ve kanalsız susta çelikler	115000	74750 —	4987 50

Afyon Vilâyetinden:

Afyon Lisesinin 19996 lira 23 kuruş keşif bedelli ikmali inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

1 — İhale 14 mart 941 tarihine musadif cuma günü saat 15 te Vilâyet Nafıa binasında toplanacak Nafıa Komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muvakkat teminat 1499 lira 72 kuruştur.

3 — Plân, hulâsai keşif, vahidi fiat bordrosu, umumî, hususî, fennî şartname, bayındırlık işleri genel şartnamesi, eksiltme şartnamesi, mukavele örneği Nafıa Müdürlüğünde görülür veya alınabilir.

4 — İstekli olanlar bu işe girmek üzere alacakları ehliyet vesikaları için ihale gününden en az üç gün evveline kadar Vilâyete müracaatle vesika alacaklardır.

5 — Münakasaya iştirak için yazılan ehliyet vesikası ve muvakkat teminatı havi teklif zarflarını yukarıda yazılan gün saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine vermeleri veya posta ile göndermeleri ilân olunur. (1287)

Yüksek Öğretmen Okulu Eksiltme Komisyonundan:

C İ N S İ	Miktarı	Tahmin fiatı	İlk teminatı
Muhtelif renkte kumaş	40 metre	525	15,75
» » »	60 »	590	26,55
Elbiselik lâcivert kumaş	30 »	625	14,63
Muhtelif renkte kumaş	250 »	725	135,94

Yüksek öğretmen okulu erkek talebeleri için lüzumlu olan yukarıda miktarı ve tahmin bedellerile ilk teminatı yazılı kumaşların 3 mart 941 pazartesi günü saat 10 da açık eksiltmeleri yapılacaktır. Eksiltme İstanbul Erkek Lisesi yanında Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde toplanan Okul Komisyonunca yapılacaktır.

İsteklilerin Ticaret Odasının yeni yıl vesikası ve ilk teminat makbuzile birlikte belli gün ve saatte sözü geçen Komisyonda bulunmaları.

İlk teminat yatırmak ve şartnameyi görmek istiyenlerin Vefada Yüksek Öğretmen Okulu idaresine müracaatleri. (1144)

İstanbul Defterdarlığından:

Defterdarlık binasında yaptırılacak 8999 lira 28 kuruş keşifli cephe tadilâtı ve dahilî tamirat işi 17/3/941 pazartesi günü saat 14 te Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanacak olan Komisyonda açık eksiltme ile ihale edilecektir. Muvakkat teminat 675 liradır.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri evrak Millî Emlâk 4 üncü kaleminden görülebilir. Tadilât ve tamirat işine girebilmek için isteklilerin Y. mühendis veya Y. mimar olmaları ve en az bir taahhüdde (8000) liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair idarelerinden almış oldukları vesikalara müsteniden İstanbul Vilâyetine müracaatle eksiltme tarihinden - tatil günleri haric - 3 gün evvel alınmış ehliyet ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikası ibraz etmeleri lâzımdır. (1568)

Başvekâlet Matbuat Umum Müdürlüğünden:

Matbuat Umum Müdürlüğü için İran, Sırb-Hırvat, Elen dillerile iki taraflı tercümeye ve konuşmaya çok iyi vakıf imtihanla üç mütercim spiker alınacaktır.

200 lira ücretli olan bu vazifeye talib bulunanların bir istida ile aşağıda yazılı vesaiki 7 mart 1941 cuma gününe kadar Ankarada Matbuat Umum Müdürlüğüne göndermeleri ve müracaat edenler arasında matlûb evsafı haiz görülenlere imtihanlarının icrası için ayrıca tebligat yapılacağı ilân olunur.

1. Nüfus tezkeresi sureti.
2. Hâl tercümesi,
3. Tahsil vesaiki veya suretleri.
4. Askerlik vaziyeti
5. Memurin kanununun 5 inci maddesinde yazılı sair vesaik.
6. İki aded vesika fotoğrafı.

(1358)

Satılık mamul çam kerestesi

Dursunbey Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinden:

1 — Dursunbey Devlet Orman İşletmesine aid Dursunbey istasyonu civarındaki kereste fabrikasında mevcud kerestelerden aşağıda gösterildiği üzere parti parti mamul çam keresteleri açık arttırma suretile satılığa çıkarılmıştır.

% 10 muamele vergisi işletmemize aid olmak üzere beher metre mikâbına

Parti No.	M3	Dm3	Muhammen bedel Lira K.	Teminat miktarı Lira K.
1	300	465	41 14	927 08
2	299	541	41 14	924 23
3	299	995	41 14	925 63
4	299	962	41 14	925 53
5	300	010	41 14	925 68
6	169	970	41 14	525 44
7	300	659	41 14	927 68
8	499	233	41 14	1540 46
9	500	465	41 14	1544 18

2 — Arttırma 12 mart 941 tarihine musadif çarşamba günü saat 15 te Dursunbey Revir Âmirliği binasında toplanacak olan Komisyon huzurunda icra kılınacaktır.

3 — Bu işe aid şartnameler, Ankara, İstanbul, İzmir ve Balıkesir Orman Çevirge Müdürlüklerile işletmemiz Revir Âmirliğindeki Satış dosyalarında mevcuddur.

4 — İşbu kerestelerin beher metre mikâbına % 10 muamele vergisi dahil ve işletmemize aid olmak üzere 41 lira 14 kuruştur.

5 — Kerestelerin muhammen bedelleri hesab edilerek % 7,5 teminat akçeleri her partinin hizalarında gösterilmiştir.

6 — İsteklilerin muvakkat teminatlarile birlikte Satış gününde İşletmemiz Revir Âmirliğine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (1349)

UMUMÎ HEYET TOPLANTISI
Demir ve Tahta Fabrikaları
Türk Anonim Şirketi İdare Meclisinden:

Demir ve Tahta Fabrikaları Türk Anonim Şirketi, alelâde hissedaran umumî heyeti aşağıda yazılı ruznameye dahil bulunan mevad hakkında görüşmek ve karar ittihaz etmek üzere 31 mart 1941 tarihine musadif pazartesi günü saat 14 te Ankarada Anafartalar caddesi Alsancak sokak Naşid Toygar apartımanının 7 numaralı dairesindeki Şirket merkezinde içtima edecektir.

— R U Z N A M E —

1 — Şirketin 1940 senesi muamelât ve hesabatı hakkında idare meclisi ve murakıblar raporunun okunması.

2 — 1940 senesi bilânço ve kâr ve zarar hesablarının tasdikı ve idare meclisinin ibrası,

3 — Sene içinde istifa eden murakıbın yerine seçilen murakıbın intihabının tasdikı.

İDARE MECLİSİ

İstanbul Fiat Murakabe Komisyonundan:

53 No.lı ilân:

Tip ekmeklik % 15 çavdarlı unun 72 kiloluk beher çuvalının fiatı badema 972 kuruş olarak tespit edildiği ilân olunur. (1579)

Hayriye Lisesi Müdürlüğünden:

Üçüncü taksit 1 martta başlayacağından martın onuncu gününe kadar taksitlerini vezneye yatırmıyan talebenin mektеble alâkası kesileceği ilân olunur.

RADYO

Bu günkü program

8,00 Program
8,03 Haberler
8,18 Müzik (Pl.)
8,45 Yemek listesi

★

13,30 Program
13,33 Müzik (Pl.)
13,50 Haberler
14,05 Müzik (Pl.)
14,20 Bando
15,00 Müzik (Pl.)
15,30 Konser

★

18,00 Program
18,03
18,40
19,00
19,15
19,30
19,45
20,15
20,45
21,15
21,30
22,30
22,50
23,30

Mevlid

Galatasaray lisesinin e... calarından sevgili babam... Yusuf Cemal Akçitin ve... kına ve sevgili annemiz... sene Akçitin vefatının... dönümüne tesadüf eden... pazar günü Nişantaşında... camiinde öğle namazını... temiz ruhlarına ithafen... Hafız Kâzım ve düagû... taraflarından Mevlidi N... nacağından kendilerini... yan ve arzu edenlerin ... ca olunur.

Doğum

Yüksek makine mühe... den Bay Tarık Sami D... kek çocuğu dünyaya ... Altan konulmuştur. Ebe... rik eder, yavruya uzun yıllar dileriz.

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI D R A M ...
Bu akşam saat 20,30
MEŞALE...
Yazan: Henry B...

***

Beyoğlu İstiklâl ca...
K O M E D İ K I S M...
Gündüz matine saat ...
Çocuk Oy...
Bu akşam saat 20,30
KİRALIK OD...

İSTİL VE ESKİ ... MERAKLILARINA

941 martın 2 nci pazar... bah saat 10 da Bebekte... bek caddesinde polis k... varında Aslanlı konak n... ruf apartımanın 1 No. ... mevcud, Steano Roman... müdiriyet azalarından ... ticaret mahkemesi sabık... larından Dr. Rudolf He... kıymetli eşyalar açık ... satılacaktır.

Etrafı ve ayağı marke... miş gayet güzel bir ma... teri 2 aded komod, hakiki... der meyer stili gayet za... mod, iki kapılı bieder ma... hane, goblen kaplı ... koltuk, maroken kaplı ... Vienna koltukları, meşhur... mimar A. Fantl'ın resim... ne yapılmış 4 aded emsa... 2 aded gayet zarif bieder... fak vitrinler, bakara k... talden ve gümüş kaplı... madenden mamul külli... tarda ufak ve büyük bi... 81 parça kristal su takımı... çalı emsalsiz çatal, bıçak... beyaz maden yemek pa... eski gravürler ve eski e... yağlı boya tablolar için... fırsat teşkil eden hayli... (Jakop Homburg 1771 A... 1795 Fred Staejer, 1. T... meşhur imzaları havi) ... na malmulâtı divan ka... hibinin Sesi portatif ... hayli tabaklar, (48 par... bir takım dahil olarak) ... hayli kahve ve çay fin... lektrikli halı süpürgesi... Hayli ingilizce, fransızca... ve italyanca kitablar, ... son model bir çay araba... Bludner markalı çapraz... piyano, hayli Avrupa ha... apartıman dahi kiralıktır.

Zayi — Şile Askerlik ... aldığım terhis tezkerem... Yenisini çıkaracağımdan... hükmü yoktur.
Şilenin Erenler köyünden ... oğlu ... ğumlu İbrahim ... Kara...

Sihirbaz

YAZAN: *Somerset Maugham*

ÇEVİREN: *Hamdi Varoğlu*

— 17 —

Oliva'nın hangi cürüm ortağı, hangi iblisi, ona bu yaşamak susuzluğunu veriyordu? Macera ruhunun, varlığını doldurduğunu hissediyordu. Ayağa kalktı.

Haddo da onunla beraber kalktı ve karşılaştılar. Margaret o zaman anladı. Haddo, gözleri daha sabitleşerek onu, dudaklarından öptü. Genc kız kendini bırakıyor, bütün vücudü sarsılıyordu.

Boğuk bir sesle:

— Galiba sizi seviyorum, dedi.

Hicab duymadan, Haddo'nun yüzüne bakıyordu. Haddo:

— Artık, gitmelisiniz, dedi.

Kapıyı açtı ve Margaret, hiç bir şey söylemeden, çıktı. Sanki hiç bir şey olmamış gibi yürüyordu.

O günden itibaren, Margaret, tekrar Haddo'nun evine gitmek için, mukavemet edilmez bir arzu duymağa başlamıştı. Bu arzuya mukavemet etmeğe çalışmakla beraber, gayretinin beyhudeliğini de biliyordu. Şiddetli bir arzuya kapılmış sürükleniyor, ve yegâne mes'ud anlarını, onun yanında yaşıyordu.

Bu istigrak dakikaları, her gün tekerrür ediyordu. Fakat Margaret, Haddo'nun okşamalarından duyduğu zevki, garib bir tiksinti içinde kaybediyordu. Yalnız, bu adamın soluk mavi gözlerini gördükçe ve yumuşak sesini işittikçe, o tiksintiyi unutuyordu. Bazan, Haddo, ona bir nebze açılıyor, müthiş sırlar gösteriyordu.

Margaret, bazı adamların, ruhlarını, hududsuz bir ilimle niçin değiştiklerini anlıyordu. Fakat Haddo hakkında hiç bir şey bilmiyordu. Onu seviyor muydu? Hem hiç sevmemiş miydi? Haddo, insanlığın haricindeymiş gibi görünüyordu. Margaret tesadüfen, onun bir annesi bulunduğunu öğrendi. Haddo, ondan bahsetmek istemiyordu.

— Bir gün gelir, görürsünüz, diyordu.

— Ne zaman?

— Yakında.

Bu müddet zarfında, Margaret'in hayatı, görünüşte gayet muntazam devam ediyordu. Dostlarını aldatmakta kat'iyyen güçlük çekmiyordu, zira, sık sık ortadan kayboldukça gösterdiği sebeblerden şüphe etmek onların aklından geçmezdi. Yalan söylemeğe alışmıştı. Bazı geceler, yatakta, vicdan azabı içinde kalıyordu. Nasıl olmuş ta bu kadar değişebilmişti?

Haddo, Arthur'den hiç bahsetmediği halde, onu unttурmuştu. Margaret, ikisi arasında mukayese yaptıkça, netice nişanlısının aleyhine çıkıyordu.

Şimdi, genc kız, Arthur'ü can sıkıcı bir adam olarak görüyordu. Onun pratik zekâsı, Haddo'nun şaşırtıcı cüretile tezad teşkil ediyordu. Arthur, esas itibarile, Margaret'i hiç anlamamış, hareketlerine daima mâni olmuştu. Ve Margaret, Arthur'e karşı, kendisi için yaptığı şeylerden dolayı, yavaş yavaş öfkelenmeğe başlıyordu.

Bununla beraber, evlerinin tanzimi meselesini kendisile müzakere etmekten geri kalmıyordu. İzdivac tarihi tespit edilmişti. Arthur, gülünc olacak derecede mes'ud görünüyordu. Margaret, atiyi düşünmemeği tercih ediyor ve sırf şüphelerini bertaraf etmek için, bahsini açıyordu. Bu izdivacın hiç bir zaman yapılamıyacağını biliyordu. Sırrını açığa vurmamak için arkadaşlarını tarassud ede ede, nihayet bir başka sır keşfetti. Susie, Arthur'ü delice seviyordu. Margaret son derece hayret etti ve buna inanamadı.

Bir gün Susie'ye:

— Arthur'ün karikatürünü hiç yapmadınız, dedi.

Susie:

— Çalıştım ama, dedi, yüzü karikatüre gelmiyor.

— Uzun burnu, zayıf vücudü, emsalsiz bir karikatür mevzuu olur diye ümid ediyordum.

— Ne tabirler bunlar! Ben onun yalnız, güzel gözlerindeki ve dudaklarındaki iyilik ifadesini görüyorum!

Margaret, arkadaşının resim kartonunu yakaladı. Susie, onun gözünden kaçmıyan endişeli bir bakışa rağmen, kartonu geri almağa cesaret edemedi. Margaret, bir müddet yaprakları çevirdikten sonra, Arthur'ün eskislerile dolu bir sahifeye tesadüf etti. Bunları görmemiş gibi davranarak, resimlere bakmağa devam etti. Kartonu kapadığı zaman, Susie, ferahlamış göründü.

Margaret:

— Niçin daha ciddî çalışmıyorsunuz? diye sordu. Madem ki Arthur size karikatür ilham etmiyor, hiç olmazsa portresini yapın.

— Evet ama azizem, herkes bu delikanlıya karşı sizin kadar alâka duymaz ki!

Bu cevab, Margaret'in şüphelerini artırdı. Demek ki, Susie de yalan söylemeşini biliyordu. Genc kız bunu, acı acı anladı. Ertesi gün yalnız kalınca, kartonu bir kere daha gözden geçirdi. Arthur'ün eskisleri ortadan kalkmıştı. Müthiş bir öfkeye kapıldı. Susie onun sevdiği erkeği sevmek cüretini gösteriyordu.

Haddo tarafından, Margaret'in etrafına gerilen ağ sıkışmaktaydı. Sihirbaz, cehennemî bir hünerle, onun mizacını yoğuruyor, kendisini, gitgide tahakkümü altına daha fazla alıyordu. Margaret'in nefretini, nasıl olmuş ta aşka tahvil etmeğe muvaffak olmuştu? Genc kız, onsuz bir hayat tasavvur edemez olmuştu. Haddo, nihayet, son merhaleyi aşmak zamanının geldiğine kanaat getirdi.

Bir gün lâkayd bir tavırla:

Perşembe günü Paristen gidiyorum, dedi.

Margaret yerinden sıçradı, şaşkın gözlerle onun yüzüne baktı.

— E, ben ne olacağım?

— Siz Arthur'le evlenirsiniz.

— Sizsiz yaşayamıyacağımı pekâlâ biliyorsunuz.

— O halde benimle beraber gelin.

Margaret'in kalbi duracak gibi oldu.

— Ne demek istiyorsunuz? diye sordu.

— Telâş etmeyin, karım olacaksınız.

Margaret, koltuğuna yığıldı. Daima, içinde bulunduğu anı yaşaya yaşaya, günün birinde, Haddo'dan ayrılmk, yahud onunla evlenmek zaruretinde kalacağını aklına bile getirmemişti. Gözlerindeki perde kalktı. Arthur aklına geldi ve kendi kendinden nefret etti. Son bir gayretle, kendini toplamağa çalıştı.

Ayağa kalktı.

— Bırakın gideyim, dedi. Artık yeter.

— Nasıl isterseniz.

Kapıyı açtı ve mağrur bir tebessümle, eşikte durdu. Çenesinin yağlı katmerleri, boynunu örtüyordu. Şişman yanaklarında, hayasız bir hal vardı. Margaret, onun önünden geçerken, tiksinti ile fakat teshir edilmiş bir halde durdu. Kendisini, tekrar onun kolları arasında bulmak istedi. Fakat, Haddonun bakışı sertleşti.

— Çıkınız, dedi.

Margaret başını eğdi ve kaçtı. Evine girmek için, Lüksemburg bahçesinden dolaştı, fakat dermanı kesildi ve bir peyke üstüne yığıldı.

Boğucu bir sıcak vardı. Margaret, eski mes'ud günlerinde, gelip altında oturduğu bu ağacı, bahçenin bu köşesini çok iyi tanıyordu. Burası, bir Japon estampı kadar zarifti ve bir artist, bundan daha güzel çizgilerle bu köşeyi tasvir edemezdi. Fakat Margaret, bu manzaradan, artık zevk duymuyordu. San'atından vazgeçmek mecburiyetinde kalacağını düşündükçe, derin bir esefle içi sızlıyordu.

Bir gün evvel, Arthur'ü görmüş, randevu saatini kabil olduğu kadar geriletmek için bir hayli yalan söylemişti. Pazar günlerini daima birlikte geçirirlerdi. Margaret, bir ahpabının hastalığını bahane etmişti; nişanlısı da canının sıkılmasına rağmen, münakaşa etmemişti. Bu mutlak itimad, şüpheden daha tahammülfersa idi.

— Ah! her şeyi ona itiraf edebilsem! diye düşündü.

Saint Sulpice kilisesinin ... duası için çalıyordu. Mar... girdi ve fakirlere mahsus ... turdu. Belki de, dinleyeceği ... siki sayesinde dua etme... olurdu.

Kiliseyi kaplayan alaca ... içerinin sadeliği, ruhuna ... yordu.

Arkasında, bir papaz ... makla meşguldü. Britanyalı ... kız, başında hotozile, papaz... girdi ve dizçöktü. Margaret... sesle söylediklerini ve ara... kalın sesini işitiyordu. Üç ... köylü kız, hızlı adımlarla ... Siyah esvabı içinde ne ... ve ne kadar masum görünü...

Margaret, gözlerine yaşlar... hissetti. Ah! Iztırabını o ... bilseydi! Fakat papaz, ... dının itirafını dinlemek ...

Büyük erganunların ... sesi, dinleyenleri ibadete ... du, fakat Margaret hiç ... duymadı. Bütün bu dinî ... bancı kalıyordu. Kendi... bir memlekette, yapyalnız ... rassudu altında, Allahı tara... tulup kalmış gibi hissedi... vaşlarını gizlemek için, ... kapıya doğru yürüdü. ... bitmez tükenmez yolu, hiç... de yürüdü. Mütemadiyen ...

— Allah beni terketti, ... yordu.

(Ar...

İngiliz ordusu Keren kapılarında

İtalyanlar Gojam mıntakasındaki mevzilerini bırakarak kaçıyorlar

Kahire 28 (a.a.) — Ortaşark İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Sudandan ilerleyen İngiliz - Fransız kuvvetleri Keren istikametinde o kadar büyük bir sür'atle ilerlemiştir ki halen Kerenin şimalinde setir mevzilerini tutan düşman kuvvetlerile temasa girmişlerdir. Şehrin garbındaki kuvvetlerimiz de mevzilerini takviyeye muvaffak olmuşlardır.

İtalyan Somalisinde, kıtaatımızın harekâtı muvaffakiyetle devam etmektedir.

Habeşistanda, İtalyanlar, Habeş vatanperverlerinin cüretkârane hareketleri üzerine, Adisababanın batı-şimalinde Gojjam vilâyetindeki askerî mevzilerini birbiri ardınca tahliyeye mecbur olmaktadırlar.

Trablus elektrik santralı tahrib edildi

Kahire 28 (a.a.) — Pazartesi gecesi Trablusgarb şehri üzerinde yapılan bir akın uçuşu esnasında şehrin elektrik santrallarından birine aid bütün binaların tahrib edilmiş olduğu görülmüştür.

Şarkî Afrikada hava akınları

Kahire 28 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri karargâhının tebliği:

İngiliz bombardıman tayyareleri Kerenin cenubundaki düşman mevzilerini bombardıman etmiş, çok büyük hasarat vukua getirmişlerdir. Kıtaat arasında birçok ölü ve yaralı vardır.

Keren - Asmara demiryolu da bombardıman edilmiştir. Bu demiryolu Kerendeki İtalyan kuvvetlerine Asmaradan takviye kıt'aları ve malzeme naklinde kullanılacak başlıca yoldur.

Habeşistanda Dessie'de mühim bir … parkına ve bir tamir atölyesine bir akın yapılmıştır.

Cenubî Somalide 3000 esir alındı

Kahire 28 (a.a.) — Juba nehri bölgesinde harekâtta bulunan cenub Afrika kıt'aları şimdiye kadar 3,000 esir almışlardır.

İtalyan tebliği

Roma 28 (a.a.) — Tebliğ:

Şimali Afrikada tayyarelerimizle Alman hava kuvvetlerine mensub tayyareler, düşmanın zırhlı vesaitini müessir surette bombardıman etmiş ve mitralyöz ateşine tutmuştur.

Cufra ve Djouraboub'da düşmanın … taarruzları kıtaatımız tarafından püskürtülmüştür.

Somali'de harb şiddetle devam etmektedir. Kıtaatımız, Mogadiscio'yu tahliye ettikten sonra bu şehrin şimalindeki … hatlerde şiddetle harbetmektedirler.

Nil ordusu yeni hareketlere hazırlanıyor

Kahire 28 (a.a.) — Bingazi seferinden sonra istirahat etmiş olan İngiliz ordusu bugün, yeniden taarruza başlamağa sabırsızlıkla bekliyor. İngiliz deniz ve hava kuvvetleri, büyük bir teyakkuzla, … karakol vazifesini görürken, … kıt'aları da Almanların yarabileceği her meydan okuyuşunu kabul etmeğe ve buna mukabelede bulunmağa hazırdır.

… intizaren, Libyada ileri İngiliz kıt'alarına karşı faaliyette bulunan bir Alman pike bombardıman tayyaresi düşürülmüştür. Diğer taraftan, Alman tayyareleri, yalnız İngiliz avcı tayyarelerile değil fakat ayni zamanda muharib olmayan onlara, gelişigüzel mitralyöz ateşi açan … tuttukları Libya kabilelerinin de … hücumlarına karşı koymak mecburiyetinde kalmışlardır. Son günlerde paraşütle atlayan iki Alman pilotu, İngilizlerin yetişip kendilerine yardım etmesinden evvel Arablar tarafından öldürülmüştür.

Bir askerî sözcü, Röyter'e şu beyanatta bulunmuştur:

«Alman kıt'alarının, Alman radyosunun iddia ettiği gibi, Libyada faaliyette bulunduğuna dair hiç bir delil yoktur. … olduğu sanılan bir müfrezeye, …'nın garbında hücum edilmiş ve … edilmiştir. Bu müfreze, her halde bir … kolu idi. Ordunun kuvayi küllivesi, … surette, garbî Libyada bulunmaktadır.»

Adene hava akını

Aden 28 (a.a.) — Dokuz hafta süren … sonra Adene dün bir hava akını yapılmıştır. Hasar ve telefat yoktur.

Ankara müzakerelerinden alınan netice

(Başmakaleden devam)

… konuştuğu halde, kendi ana dilini … gazetelerde bu gün okuyacağımız açık duygulu, güzel sözleri …

… bu gün gazetelerde göreceğimiz resmî tebliğ, iki devlet arasındaki birliğinin veciz bir ifadesinden … bir şey değildir. Hâdiseleri dikkatle ve beraberce mütalea eden Türk hükûmeti ve İngiliz mümessilleri, her … önce, milletlerinin müşterek menfaatlerini gözönünde bulundurarak … ittifaka karşı sıkı bağlarla bağlı kaldıklarını tekrarlayorlar ve bu ittifakın çerçevesi dahilinde, beynelmilel vaziyetle … meselelerini mütalea ederek bütün mevzular üzerinde hemfikir olduklarını ilân ediyorlar.

… yaşadığımız şu buhranlı devirde, kıymetli ve sempatik bir devlet … olan sayın Eden'in Ankaraya … seyahat iki memleketin dostluğunu âleme karşı teyid bakımından olduğu kadar dünya buhranının muhtac olduğu vuzuh bakımından da çok faydalı olmuştur. Bu suretle bilen bilmiyen artık öğrenmiştir ki büyük bir müttefik şerefle başarmak azmi içinde sarılan genç ve hür Türkiye Cumhuriyeti … İngiltere İmparatorluğu … menfaatlerinin bahis mevzuu … noktalarda sarsılmaz bir imanla … birlerine her zamandan ziyade bağ…

NADİR NADİ

HARB VAZİYETİ

Keren kıskacı

Burada İtalyanlar ya kaçmak, ya topyekûn esir olmak şıklarından birini kabule mecburdurlar

Doğu Afrika cephelerinde:

Eritrede: Şimalden Keren üzerine yürüyen İngilizler, Keren'e 20 kilometre doğu şimalinde, İtalyanlarla temas etmişlerdir. Bu kol, Keren'i şarktan çevirecek surette ilerlemekte olduğuna göre, Keren'deki İtalyanlar için, şimdi ya kaçmak, ya esir olmak şıklarından birini kabul etmek ıstırarı hasıl olmaktadır. Fakat kaçmak kolay iş değildir.

Habeşistanda: Gocam eyaletinde Habeşler ilerliyorlar; İtalyanlar bazı askerî mevkileri daha tahliye etmişlerdir. Belçika kongosundan hareket eden müstemleke kıt'aları da Sudana gelmişlerdir. Yakında bu kuvvetler de İtalyanların üzerine sevkedileceklerdir. O zaman İtalyanların hali daha fenalaşacaktır.

Somalide: İleri hareket muvaffakiyetli bir surette devam etmektedir.

Denizlerde:

Malta adasına karşı 80 tayyare ile yapılan hücum, İngilizlere göre akim kalmış, Alman ve İtalyanlara göre, çok muvaffakiyetli olmuştur. Mihverin mubalâğaları malûm ve meşhur olduğuna göre, bu hücumun muvaffakiyeti bahsinde haylı mühim tenzilât yapmak lâzımdır.

İngilizler Meis adasını tahliye etmişlerdir. Demek ki oraya bazı tahribat yapmak için çıkmışlar ve bunu yaptıktan sonra, bu çıplak adada kalmağa lüzum görmemişlerdir. Burayı daha evvel İtalyanların da askerden tahliye etmiş olduklarına hükmetmek lâzım geliyor. Ada, pek küçük olduğu ve Rodosa pek yakın bulunduğu için üs olarak kullanılmasının zayiatı mucib olacağı düşünülmüş olsa gerektir.

***

Bulgar hükûmeti umumî seferberlik yapmağa başlamış

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

lenmemesini temenni eylediğini söylemiştir.

Rendell yüzlerce ve belki de binlerce Almanın sivil olarak Bulgaristana girdiğinden şüphe edilemiyeceğini ve bunların mütehassıs ve Bulgar ordusunun meşru muallim ihtiyacından fazla olduğunu ilâve etmiştir.

Sefirin sarfettiği gayretler

Elçi Bulgaristanı, ancak bu memleket Alman kontrolu altına geçtiği veyahud müttefiklere karşı yapılacak hareket için bir üs olarak kullanıldığı zaman terkedeceğini muhatablarına temin etmiş ve şöyle demiştir:

«— Ben hareket edersem Bulgaristan harb sahnesi olmak tehlikesine maruz kalacaktır. Bulgarları böyle bir halden korumak için elimden gelen her şeyi yapacağım.»

Almanlar Bulgaristana girerlerse!..

Londra 28 (a.a.) — Reuter:

İngilterenin Sofyadaki elçisi Rendell tarafından yapılan beyanata Londrada büyük ehemmiyet verilmekte ve bu beyanat vaktinde yapılmış ciddî bir ihtar telâkki edilmektedir. Rendell'in beyanatından sonra halen Bulgaristanı tehdid eden Alman işgali tahakkuk ederse, Bulgaristan artık mücbir sebebler iddia edemez. Bulgar hükûmetinin Almanlarla iş birliği yaparak ve Almanların nüfuz yollarını kolaylaştırarak kendi isteğile onlara cürüm ortağı olduğu aşikârdır.

Alman kurmay subayları için evler hazırlanması, yol gösteren direklere almanca işaretler ve Tuna üzerine dubalar konulması, hepsi Bulgarlar tarafından alınan tedbirlerdir.

Bir çok asker ve mütehassısların yarı değişmiş kıyafetlerle Bulgaristana girdikler ve Bulgarların buna mümaneat etmedikleri de haber verilmektedir. Binaenaleyh mücbir sebebler iddiası muteber olamaz. Şayed İngiltere hareket serbestisini ele alırsa, Bulgaristan bunun hesabını ancak kendinden ve Almanyadan sormalıdır.

Bir İngiliz memuru kaçırılmış

İstanbula gitmekte olan İngiliz konsolosluğu pasaport memuru Grenoviç ortadan kaybolmuştur. Grenoviç'in kaçırıldığından şüphe edilmektedir. Grenoviç'in hududa yakın bir yerde trenden kaçırıldığı zannedilmektedir.

İngiliz hükûmeti Bulgar hükûmetini şiddetle protesto etmiş ve Grenoviç'in bulunduğu yerin ve nasıl kaçırıldığının sür'atle tespit edilmesini taleb eylemiştir.

Almanya cenubu şarkî için neler düşünüyor?

Berlin 28 (a.a.) — Yarıresmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Berlinin siyasî mahfillerinde cenubu şarkî Avrupanın bazı meseleleri hakkında beyan ediliyor ki, muahedelerin tadili hususundaki mutalebat ve tadilci temayüller, büyük Avrupa meselesi bakımından ve bugün bahis mevzuu olan büyük meselelerle ölçülürse ikinci derecede kalan şeylerdir. Bununla beraber hiç bir rol oynamıyor değillerdir ve muhakkak vakti gelince, umumî Avrupa nizamının çerçevesi içinde devamlı ve âdil bir tarzı tesviye bulacaklardır.

Kar fırtınası Alman istilâ hareketine mâni olmuş

Sofya 28 (a.a.) «b.b.c» — Reuter'in muhabiri çarşamba günü başlayan kar fırtınasının Alman kuvvetleri tarafından büyük mikyasta bir istilâya mâni olduğunu haber veriyor. Üniformalı Alman askerlerinin Bulgaristanda olduklarını zannettirecek bir sebeb mevcud olmamakla beraber, bu memlekete gelen sivil Almanların miktarı gittikçe artmaktadır.

Alman tanklarının Tunayı geçerek Bulgar topraklarına muvasalat ettiği hakkındaki haber teeyyüd etmemiştir.

Ingiliz Hariciye Nazırı dün gazetecilerimizle görüştü

Misafirimiz, Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlunun verdiği ziyafette, Bayan Saracoğlu ve Millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan arasında

Ankara 28 (Telefonla) — İngiliz misafirlerimizin memleketimizde geçirdikleri günlerden çok memnun intıbalarla ve beşuş bir sima ile ayrıldıkları görülüyordu ve bu memnuniyeti gerek sayın M. Eden gerek General Dill bugün ayrı ayrı kabul etmiş oldukları Türk ve ecnebi matbuat mümessillerine de muhtelif vesilelerle beyan ve izhar ettiler.

İngiliz devlet ve ordu adamlarının Ankarayı ziyareti dolayısile ecnebi muhabirler Ankarada kesif bir kalabalık halinde toplanmış bulunuyordu. Ayrıca İstanbuldan da gazetelerimizden sureti mahsusada mümessiller bugün şehrimize geldiler. Muhterem İngiliz Hariciye Nazırı ecnebi gazetecileri saat 15 te Çankayadaki İngiliz sefaretinde kabul etti. Kendilerile 15 - 20 dakika kadar görüştü. Bundan sonra saat 15,20 de Türk gazetecilerini kabul etti ki, meslektaşlarımızın ekselâns Edenle görüşmeleri bir saat kadar devam etti. Mülâkatta İngilterenin Ankara Büyük Elçisi Sir Knatchbull Hugessen ve matbuat umum müdürümüz Selim Sarper ve ajans müdürü de bulunmakta idi. İngiltere Hariciye Nazırı bizlere dedi ki:

«— Her sınıf halk tabakası tarafından bana karşı gösterilmiş olan hararetli kabulden son derece mütehassis oldum. Gerek Adanada, gerek yolda ve gerek Ankarada bana yapılan tezahürattan daha dostane bir şey tasavvur olunamaz. Ben bütün bu tezahürlerin Türk milleti tarafından Britanya halkına karşı duyulan hisleri tamamile ifade ettiğine eminim.

Bu samimî nümayişlere karşı gerek benim ve gerek General Dill'in içten gelen minnettarlıklarımıza tercüman olursanız bilhassa müteşekkir kalırım.

Yeni Türkiyede görebildiğim şeyler bende pek derin intıbalar bırakmıştır. Bir milletin bu günkü şartlar içinde bu akdar büyük bir fedakârlıkla istikbalini kurmaya çalıştığını görmek hakikî bir ilham eseridir.

Reisicumhurla, Başvekille ve diğer vekillerle olan konuşmalarımızdan ve halkla yaptığım temaslardan gayet hararetli hatıralar götürmekteyim. Türkiyeye ilk defa 1921 senesinde gelmiştim. Aradan geçen bu kadar kısa bir müddet zarfında başarılan muazzam terakkiler beni hayrette bırakmıştır. Sözlerimi bitirmeden evvel, sizlere ve gazetelerinize memleketime olan bütün yardım ve muhabbetinizden dolayı bilhassa teşekkür etmek isterim.»

Ekselâns Eden bundan sonra arkadaşlarımız tarafından vâki olan bir çok suallere cevaben izahatta bulundu.

Halkevinde

Misafirler, müteakıben Halkevini ziyaret ettiler. Bu sırada Halkevinin salonunda millî oyunlardan mürekkeb bir temsil verilmekteydi. Temsil talebelere mahsus olduğu için bütün salon kız talebelerle dolu idi. İngiliz misafirlerin salona girdiklerini ansızın öğrenen talebe hep birden ayağa kalkarak «bravo!» diye bağırdılar, ve salon dakikalarca alkışlarla çınladı. Talebe bundan sonra hep bir ağızdan İstiklâl marşını söyledi. Eden, General Dill İngilterenin şehrimizde bulunan Moskova sefiri ve Ankara büyük elçisi ve diğer misafirler bu müsamereyi localarından sonuna kadar takib ettiler. Bu sırada Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ile Maarif Vekili Hasan Âli Yücel ve Halkevi başkanı Ferid Celâl de misafirlerle beraber idiler. Müsamerenin sonunda Halkevinin muhtelif dairelerini gezen misafirler doğruca otele döndüler ve bir müddet sonra gara hareket ettiler. Eden ve General Dill'in Halkevini ziyareti sırasında Halkevi önündeki meydan kesif bir kalabalıkla dolmuştu. Misafirlerimize burada da Ankaralılar tarafından hararetli tezahürat yaptılar. O derecede ki bizzat kendilerini ve diğer müşahidlerin de aynen söyleyip tekrar ettikleri gibi bu karşılama resmî bir ziyaretin çerçevesini aşan çok samimî ve içten hislerin ifadesi halinde idi.

M. S.

Misafirlerin hareketi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

reket ettiler. Muhterem misafirlerimiz garda Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu, Genelkurmay kinci başkanı Orgeneral Asım Gündüz, vekiller, Hariciye umumî kâtibi Numan Menemencioğlu, Genelkurmay, Millî Müdafaa, Hariciye Vekâleti erkânı, Ankara Valisi, garnizon kumandanı General Hüsnü Kılkış, bazı büyük elçilerle elçilikler ileri gelenleri, Ankara merkez kumutanı Albay Demir Ali ve Emniyet Müdürü Şinasi tarafından uğurlandılar.

Riyaseti Cumhur başyaveri Celâl Üner, muhterem misafirlere Reisi Cumhurumuz namına iyi yolculuklar temenni etti. İngiliz ve Türk resmî marşları çalındı.

Türk - İngiliz bayraklarile süslenmiş bulunan garda başta Riyaseti Cumhur bandosu olduğu halde bir kıt'a asker ihtiram resmini ifa eylemek üzere yer almış bulunuyordu.

İngiliz Hariciye Nazırı ile İmparatorluk Genelkurmay Başkanı trenlerine binmek üzere gara girdikleri zaman ihtiram kıt'asını teftiş eylemişler ve erlermizi «merhaba asker» diye selâmlamışlardır. Asker «sağol» diye mukabelede bulunmuş ve garın peronlarını dolduran binlerce halk en içten tezahürlerle ve «yaşa, varol» nidalarile kendilerine karşı duyulan sevgiyi ifade eylemişlerdir. Halkın bu tezahüratı bilhassa trenin hareketi esnasında son haddine varmış, dost ve müttefik devlet mümessilleri bu samimî hava içinde memleketimizden ayrılmışlardır.

M. Cripps de Eden'le beraber gitti

Ankara 28 (Telefonla) — Şehrimizde bulunmakta olan İngiltere Hariciye Nazırı M. Edenle konuşmak üzere bu sabah şehrimize gelen İngilterenin Moskova sefiri Gripps doğruca İngiltere sefaretine giderek 10 da Hariciye Nazırı M. Eden'e mülâki oldu. Büyük elçi bu akşam hususî trenle ve Eden'le birlikte Ankaradan hareket etti.

Londrada mütalealar

Londra 28 (a.a.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor:

M. Cripps'n Ankaraya gitmesi siyasî mahfillerde büyük bir alâka uyandırmıştır.

Times ve Daily Telegraph gazetelerinin diplomatik muharrirleri bu gece Londrada ileri sürülen ve Sovyetler Brliğinin ister Almanyaya karşı ister İngiltereyė karşı olsun harbe sürüklenmekten kaçınmak istediğine mütedair bulunan mütalealara iştirak etmektedirler.

M. Cripps'in seyahati Balkanlarda alâka uyandırdı

Bâle 28 (a.a.) — Basler Nachrichten gazetesinin Budapeşte muhabirne göre İnglterenn Moskovadak büyük elçsi Crpps'in, Eden'e mülâki olmak üzere yaptığı seyahat Balkan memleketlerinde büyük bir sansasyon uyandırmıştır.

Ayni muhabire göre, Molotof beklenen nutkunu yakın bir zamanda ve ihtimal Cripps'in avdetinden sonra söyliyecektir.

Kızılordu gazetesi «İngiltere Türkiyeye güvenebilir» diyor

Moskova 28 (a.a.) — Röyter: Kızılordunun organı olan «Krasnaya Svesda» gazetesi halen dünya dikkat ve alâkasının M. Eden'in Ankara ziyaretine çevrildiğini yazmaktadır.

Gazete, Ankara görüşmelerinin ehemmiyetini kaydetmekte ve İngilterenin Türk yardımına güvenebileceğini bildirmektedir.

Kısa Haberler

★ İstanbul Fiat Murakabe bürosu şefi Mecdi Akasya, Koordinasyon heyeti başkâtibliğine tayin olunmuştur.

★ Ticaret Odasınca yapılan istatistiğe göre, 1940 senesinde Odaya 137 müessese kaydolunmuştur. Bunların 46 sı ferdî müessese, 36 sı şirket, diğerleri simsar ve sairedir.

Tevkif edilen Fransız vapurları

Vichy 28 (a.a.) — İçinde boş fıçılar bulunan ve Cezayirden gelen Fransız «Schiaffino» vapuru İngilizler tarafından tevkif edilerek Cebelüttarıka götürülmüştür. Son fırtınalar esnasında bu vapur karaya oturmuştur.

Gene Fransız «Guilvinec» vapuru 19 şubatta Atlantik denizinde meçhul bir denizaltı gemisi tarafından torpillenmiştir.

Vichy 28 (a.a.) — Fransız Bahriye Nezaretinin tebliği

Muz hamulesile Casablanca'ya gitmekte olan «Fort - Richhepanse» Fransız şilepi, Afrika sahili açıklarında İngiliz deniz kuvvetleri tarafından tevkif edilmiştir.

Bütçe 304,971,662 lira

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

nelere olan tesiri de hesab edilmiş ve fevkalâde ahval zail olduğu zaman adi bütçe yekûnunun normal varidatımızla karşılanabilecek miktar dahilinde kalması mümkün olabileceği neticesine varılmıştır.

İki şekil ve bunlara karşı alınan tedbirler

Uzun zamandanberi devam eden Avrupa harbinin bütçe bakımından memleketimizde iki türlü tesiri olmuştur. Bir taraftan başta gümrük vergisi olmak üzere ithalâtla alâkadar bazı varidat kalemlerinde mühim bir tenakus husule gelmiş, diğer traftan memleketimizin emniyeti için alınmasına lüzum görülen tedbirler devlet masraflarını ehemmiyetli nispette yükseltmiştir. Bu iki taraflı müşkülât karşısında geçen sene bazı tasarruf tedbirlerine ilâveten, adi bütçe için bir kısım vergi ve resimlere zamlar yapılmış, fevkalâde varidat menabii de, yeni karşılıklar bulunmak suretile tevsi olunmuştu. Aldığımız tedbirlerin ve bu tedbirleri almakla istihdaf ettiğimiz gayelerin, memleketin iktısadî bünyesine ve halkımızın arzusuna azamî derecede uygun olduğunu tatbikat teyid etmiş bulunmaktadır.

Yeni tedbirler

Umumî vaziyetin seyri, önümüzdeki sene içinde de ayni mahiyette yeni bazı tedbirler alınmasını zarurî kılmaktadır. Bir kısmı adi bütçedeki fazlalığı, bir kısmı da millî müdafaa ihtiyaclarına hasredilen fevkalâde tahsisatı karşılamağa matuf olan bu tedbirlere aid lâyihalar bütçe ile birlikte Büyük Millet Meclisine takdim edilmek üzere Başvekâlete verilmiştir. Şimdilik 83 milyon liraya baliğ olan fevkalâde tahsisat kısmen mevcud menabi ile, kısmen de son senelerde büyük bir rağbete mazhar olduğunu memnuniyetle gördüğümüz dahilî istikraz tahvilleri ihracı ve buna müşabih muhtelif tasarruflara plasman bulmağa matuf kolaylıklar gösterilmesi suretile karşılanacaktır.

Halkımız kendine düşen vecibeleri sevinerek yerine getirecektir

Sulhun korunmasında, emniyet ve istiklâlimizin muhafaza ve müdafaasındaki kıymet ve ehemmiyeti takdir eden halkımızın, bu yolda aldığımız ve her zamanki gibi iktısadî bünyemizin icablarına uygun olmasını azamî derecede gözönünde bulundurduğumuz yeni tedbirlerin muvaffakiyetle tatbikı için kendisine teveccüh eden vecibeleri seve seve ifa edeceklerinden eminim.»

YÜCEL YAYINEVİ
Bu hafta şunları neşretti:
1-ARKADAŞ
Haftalık Çocuk Mecmuası
(SAYI: 8)
2 - HEYECANLI HİKÂYELER:
Kızıl Dairenin Esrarı
(Şerlok Holmes'in tam bir hikâvesi)
Müvezzilerden isteyiniz

Avlonyaya yapılan hücum

İngiliz tayyareleri, hava meydanını tahrib etti ve beş tayyare düşürdü

Atina 28 (a.a.) — Yunanistandaki İngiliz kuvvetleri umumî karargâhından bildiriliyor:

İngiliz hava kuvvetlerine mensub bir bombardıman teşekkülü «Hurricane» av tayyarelerinin refakatinde dün Avlonya hava meydanına taarruz etmiştir. Hava meydanına pek çok miktarda bomba atılmıştır. Hangarlara ve diğer binalara bir kaç kere isabetler olmuştur. Cereyan eden muharebede düşmanın 5 av tayyaresi düşürülmüştür. Diğer iki düşman tayyaresi de uçarken çarpışarak parçalanmıştır.

Tayyarelerimizin hepsi dönmüşlerdir.

İngiliz tayyarelerinin yaptığı diğer baskınlar

Atina 28 (a.a.) — Yunanistandaki İngiliz kuvvetleri umumî karargâhı, dün aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Çarşamba günü Yunan ordusuna muzaheret için İngiliz tayyareleri tarafından yapılmış olan harekât esnasında Luzati ve Fieri adındaki Arnavud kasabalarına karşı muvaffakiyetle neticelenen taarruzlar yapılmıştır.

Tepedelenin cenubu şarkisinde kâin Luzati'de kasaba yakınında bir mahalde bulunan motörlü nakliye vasıtalarına ve civardaki askerî hedeflere tam isabetler kaydedilmiştir.

Fieri'ye karşı yapılan akın esnasında nefsi kasabaya ve askerî kamplara da tam isabetler kaydedilmiştir.

Müteakıben İngiliz tayyareleri, çok aşağılara inerek düşmanın umumî karargâhını ve diğer hedefleri mitralyöz ateşine tutmuşlardır.

Tayyarelerimiz, Avlonyanın iki mil açıklarında bir ganbotun refakatinde bulunan bir kafilenin yolunu keserek mitralyöz ateşine tutmuşlardır.

Bütün tayyarelerimiz, üslerine dönmüşlerdir.

İtalyanlar müdafaada

Atina 28 (a.a.) — Resmî Yunan sözcüsü, düşmanın mukabil taarruzda bulunmadığını, bütün cephede İtalyanların müdafaada durduklarını beyan etmiştir.

Adalara atılan bombalar

Atina 28 (a.a.) — Yunan Umumî Emniyet Nezaretinin dün akşam neşredilen tebliği:

Düşman hava kuvvetleri, bu gün, Ege denizinde bir ada mıntakasını bombardıman etmiştir. Hasar ve telefat yoktur.

Yunan tebliği

Atina 28 (a.a.) — Yunan Başkumandanlığının dün akşam neşredilen 124 numaralı tebliği:

Mahdud mahallî harekât kaydedilmiştir. Cephenin bir noktasında, ateşimize maruz kalan bir düşman kuvveti, ağır zayiata uğratılmıştır. Esirler aldık.

Hava kuvvetlerimiz, fevkalâde mesud neticeler veren faaliyette bulunmuştur.

İtalyan tebliği

Roma 28 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 266 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde iş'ara değer hususî hiç bir şey yoktur. Hava üslerimizden birine hücum etmeğe çalışan bir düşman bombardıman tayyare filosu, avcı tayyarelerimiz tarafından yakalanmış ve Spitfire tipinde bir düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Diğer bir tayyare de tayyare defi bataryaları tarafından düşürülmüştür.

Alman ordusunun Afrika karasına atlama hazırlığı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

yon bugün bütün hava meydanlarının kontrolünü eline almış alduğu gibi denizaltılarına mahsus üsler de ihzar etmektedir. Bundan başka bütün benzin depolarını nezaret altında bulundurmaktadır.

Bu rivayetlerle Bizerte deniz üssünün mihver tarafından yeniden ciddî surette tehdid edilmekte bulunduğuna dair gelen haberler arasında bir münasebet görülmektedir.

İspanyadaki Alman mühendisleri

Londra 28 (a.a.) — Afi:

Bu sabahki Daily Sketch gazetesinin yazdığına göre, İspanya Endüstri Nazırı halen İspanyada işsiz bir çok ecnebî mühendisi bulunduğunu bahane ederek 64 Alman mühendisinin İspanyadan çıkarılmasını istemiştir. Bu gazete bu Almanların bir senedenberi Bilbao'da endüstri müesseselerinde çalışmakta olduklarını ilâve eylemektedir.

Beyrutta Alman casuslarının faaliyeti

Londra 28 (a.a.) — Afi:

Almanların Beyruttaki faaliyetleri hakkında öğrenildiğine göre Vişi hükûmeti nazi casusluk sistemini bertaraf etmeğe uğraşmaktadır. Nazi casusluk teşkilâtının merkezi Suriyenin merkezinde faaliyette bulunmaktadır. Gestapo buradan kısa dalgalı verici bir telsiz aleti vasıtasile Berlinle muhabere etmektedir.

Eski İspanya Kralı Alfons dün öldü

Müteveffa Kral Alfons

Roma 28 (a.a.) — 13 üncü Alphonse saat 11,51 de vefat etmiştir.

Kralın başucunda bulunanlar

Roma 28 (a.a.) — Stefani ajansından: Eski İspanya Kralı 13 üncü Alphonse, vefat etmiştir. Ölümü esnasında sabık Kraliçe ile Veliahdı Prince des Asturies, Dük de Segavia ve Prenses de Torlonia başucunda bulunmakta idiler. Kralın ölümünden biraz sonra Prens de Piemont, beraberinde Dük de Bergamo ve Dük de Pistoia olduğu halde Grandotele gelmiştir.

***

Kral Alphonse'un hayatı

Müteveffa Alphonse, İspanya Kralı 12 nci Alphonse'un oğludur. Babasının vefatından sonra, 1885 de Madridde ve Kral olarak doğdu. 1902 ye kadar annesi Kraliçe Marie Kristin'in vesayeti altında hükümdarlık etti. Sinni rüşde vâsıl olduktan sonra 1931 e kadar devam eden Krallığı esnasında İspanya sakin bir devre yaşadı. Şimalî Fas'ın tamamile İspanya idaresine geçmesi başarıldı. Umumî Harbde bitaraf kalmanın da İspanyaya çok faydası olmuştu.

Alphonse, zevkine düşkün, spor ve seyahat meraklısı bir hükümdar olmakla beraber, milletine hizmet emelini taşıyordu. Lâkin iktidarda bulunan asilzade ruhban partilerinin müstebid idareleri halkı ezmiş, son yıllarda komünizmi ve Katalonyanın İspanyadan ayrılma temayüllerini, nihayet umumî olan cumhuriyetçiliği körüklemişti. General Primo dö Rivera'nın diktatörlüğü ise hâdiseleri tacil etmiş oldu. 1931 Belediye intihabatında cumhuriyetçilerin kazanması üzerine memleketi terke mecbur oldu.

O zamandanberi Fransa ve İtalyada yaşayan Kral, iki hafta evvel bir beyanname neşrederek İspanya tahtı üzerindeki haklarını ikinci oğluna terkettiğini ilân etmişti.

Japonya Fransayı tehdid ediyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

İyi malûmat alan kaynaklardan öğrenildiğine göre Japon tekliflerile Fransız teklifleri arasında o kadar büyük farklar vardır ki Japonya Fransanın yeni tekliflerini kabul edemiyecektir. İşte bunun içindir ki, Siyam - Hindiçinî ihtilâfının neticelerinden endişe edilmektedir.

Bu şartlar dolayısile Japon Hariciye Nezareti Hanoideki konsolosuna verdiği emirde Hindiçinideki Japon tebaasının derhal bu memleketi terketmeleri lüzumunu bildirmiştir.

Fransa daha fazla fedakârlıkta bulunmuyor

Vişi 28 (a.a.) — Hükûmet erkânından biri dün Hindiçinî meselesi hakkında beyanatta bulunarak Fransanın kâfi derecede fedakârlıkta bulunduğunu ve daha fazla fedakârlıkta bulunamıyacağını söylemiştir.

Fransız kabinesi bugün çok mühim toplantı yapacaktır. Hükûmet Hindiçinî vaziyeti hakkında bir karar verecektir.

Bir Japon gazetesi tehdid ediyor

Tokyo 28 (a.a.) — Siyamla Hindiçinî arasında Tokyoda yapılmakta olan müzakerelere dair Nişi-Nişi gazetesi diyor ki:

«Şayet Hindiçinî Japon tekliflerini kabul etmez ve bu tekliflerin tahakkukuna mâni olursa Japon hükûmeti Siyam ile Hindiçinî arasındaki sulh plânını filen tahakkuk ettirecektir.»

Fransız kuvvetleri başkumandanı

Şanghay 28 (a.a.) — Hindiçinideki Fransız kuvvetlerinin Başkumandanı General Mordant'ın Hanoiden tayyare ile Saygona hareket ettiği öğrenilmiştir.

Siyamdan tahliye edilen İngiliz kadınları

Sydney 28 (a.a.) — Siyamdan tahliye edilen İngiliz kadınları tayyare ile Sydneye gelmişlerdir. 100 kadın ve çocuktan mürekkeb diğer bir kafile de yakında gelecektir.

Singapura dökülen mayinler

Tokyo 28 (a.a.) — D. N. B.:

Domei ajansının Singapurdan aldığı resmî bir habere göre, limanın şark mahrecindeki mayn sahası genişletilmiştir. Bu suretle limana ancak küçük gemiler girip çıkabilecektir.

İsveç bataryaları bir Alman tayyaresine ateş açtı

Stokholm 28 (a.a.) — Neşredilen resmî bir tebliğe göre, iki motörlü Alman bombardıman tayyaresi, dün öğle üzeri Skani eyaletinin şimal sahili üzerinde uçmuş ve hava dafi bataryalarının ateşile geri püskürtülmüştür.

Avustralya - Rumanya münasebatı da kesildi

Kanberra 28 (a.a.) — Avustralyanın düşman arazisi ilân edilen Rumanya ile ticaret münasebetlerini kestiği bildiriliyor.

Bu tedbir, İngiliz ablukasının Rumanyaya teşmili kararına uygun bulunmaktadır.

Deniz Fabrikaları Umum Müdürlüğünden:
Gemi inşaat işlerinde çalışmış resimden anlar imtihanla işçi alınacaktır.
Taliblerin vesikalarile birlikte Gölcük Deniz Fabrikalarına müracaatleri. (1434)

RİDA DİŞ SUYUNUN GARGARASI: AĞIZ, BOĞAZ, DİŞ APSESİ İLTİHAPLARINDA ve DİŞ ÇIKARILDIKTAN SONRA ŞİFA TEMİN EDER

Zerafet.... Musiki....

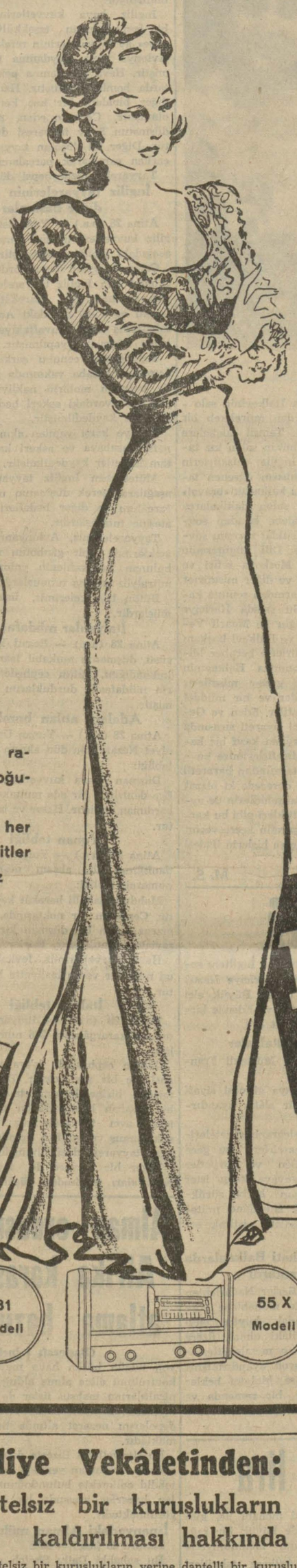

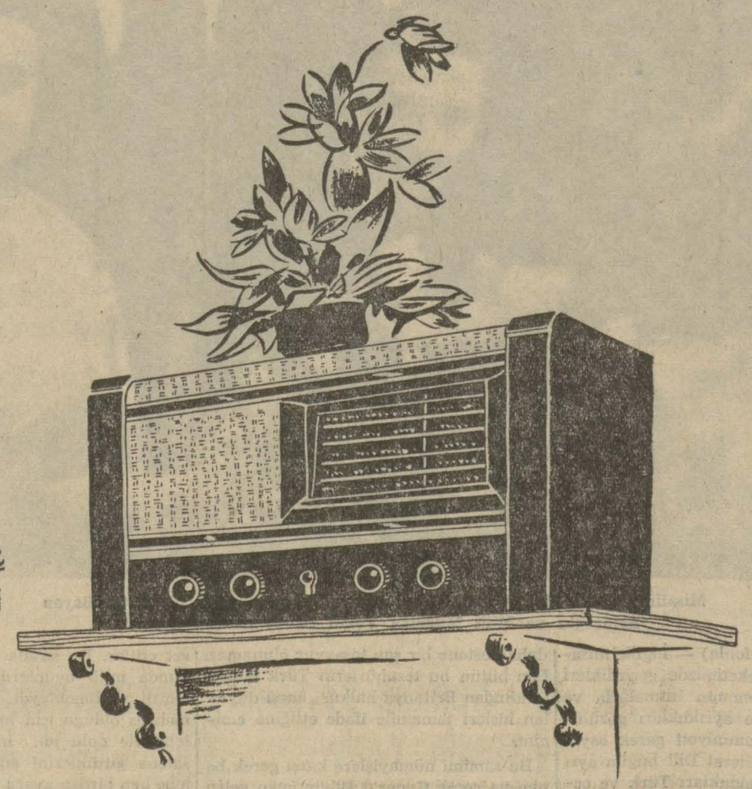

MEDİATOR muhteşem radyo çeşitlerinin kataloğunu bugün isteyiniz. Aradığınız radyoyu her halde bu zengin çeşitler arasında bulacaksınız

„MEDİATOR" radyolarının zerafeti ve musikiyi pürüzsüz alma kabiliyeti diğer markadakilerine kıyas edilemez.

MEDİATOR, müşkülpesent musikişinasların radyosu olduğu gibi sizin de alacağınız makine olacaktır.

Bunu hemen dinlemeğe geliniz.

MEDIATOR Radyoları

BURLA
BİRADERLER
İSTANBUL — ANKARA — İZMİR

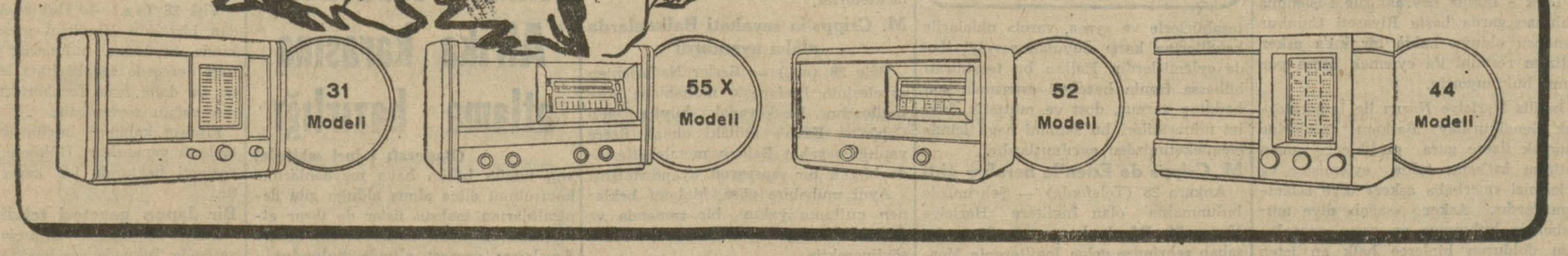

SANİ

Dünyanın En Mükemmel Diş Macu

Malkara Belediyesinden:

Tekirdağına 60 kilometre mesafede şose üzerinde 45 bin nüfus kaza merkezinde kapanan eczanenin yerine yeniden bir eczane aç talibe lâzım gelen kolaylık gösterilecektir. İsteklilerin Malkara müracaatleri ilân olunur.

Umumi Acentalığı: İstanbul, Bahçekapı Kutlu han No.

GÜNDE İKİ SAATLİK MESAİ İÇİN

Kültürlü bir genc Türk bayan aranıyor. Bir büroda hergün saat 16 - 18 iki saat çalışmak üzere seri not tutabilir ve iyi ingi ve yazabilen kültürlü bir bayana ihtiyac vardır. Ders saati müsa versiteliler kabul olunabilir.

Galata posta kutusu 1559 adresine mektubla müracaat.

Gayrimenkul Satış İlânına İlâ
Beyoğlu Sulh Mahkemeleri Başkâtibliğind

27/2/941 tarihinde çıkan 5945 No.lı Cumhuriyet gazetesindek yazılı müzayede günleri aşağıda yazılı olduğu veçhile tashih edilmiştir:

Birinci açık arttırmaları 24/3/941 tarihine musadif pazarte saat 14 ten 16 ya kadar Beyoğlu Sulh Mahkemeleri kalem Başkâtiblik nezdinde yapılacaktır. Arttırma bedeli muhammen yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde en son arttıranın taahhü kalmak üzere ikinci arttırmanın 3/4/941 tarihine tesadüf eden günü saat 14 ten 16 ya kadar icra edilerek en çok arttırana ka ihale edileceği tashihan ilân olunur.

Devlet Orman İşletmesi Çoruh Revir Âmirliğ

İhalesinin 25/2/941 tarihinde yapılacağı Cumhuriyet, Son Post telerinin 8, 11, 14, 17 şubat 941 tarihli nüshalarında neşrolunan 1007 288 desimetre mikâba muadil 2892 aded kabuklu kızıl ağaç tomruğ günde talib zuhur etmediğinden eksiltme on gün uzatılmıştır. Arttırm cuma günü saat 14 te Borçka İşletme Bölgesinde yapılacağı ilân olun

Muhabere Memuru Aran

Tenvir teshin ve ev işletmeye aid olmak üzere, bilfiil sür'atle yazabilen tecrübeli bir muhabere memuruna ihtiyacımız vardır.

Bareme göre 140 liraya kadar maaş verilecektir. Lisan bilg edilir. Taliblerin el yazılarile tercümei hallerini ve bir aded fotoğ

ŞARK KROMLARI - MADE

adresine göndermeleri ilân olunur.

Satılık Apartıman

Fatih Hasan Halife mahallesi Okumuşadam sokağında 8 daireli Babadağ apartımanı satılıktır. İradı ayda 200 liradır. Taliblerin 2 numaralı dairesine müracaati.

KAYSERİLİ
APİKOĞLU
Namlı Türk Sucukları
24340

Maliye Vekâletinden:
Dantelsiz bir kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Dantelsiz bir kuruşlukların yerine dantelli bir kuruşluklar darb ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan dantelsiz bir kuruşlukların 31 mart 941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Dantelsiz bir kuruşluklar 1 nisan 941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve bu tarihten itibaren ancak bir sene müddetle yalnız Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerince ve Cumhuriyet Merkez Bankası şubesi bulunmayan yerlerde Ziraat Bankası Şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde dantelsiz bir kuruşluk bulunanların bunları Malsandıklarile Cumhuriyet Merkez ve Ziraat Bankaları şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur.

«9035» (12523)

BELSAMİTOL

İdrar yolları iltihabı, had ve müzmin belsoğukluğu, idrar zorlukları, mesane ve prostat iltihabı ve böbrek hastalıklarının tedavisinde tesiri çabuk ve kat'idir. Eczanelerden ısrarla BELSAMİTOL arayınız.

Umumî satış yeri: Anadolu Ecza Deposu, İstanbul

Kuleli Askerî Lisesi Müdürlüğünden:

Kuleli Askerî Lisesine girmeğe istekli olup da taşralarda şubelere, İstanbulda da doğruca mektebe müracaat etmiş olanlardan sınıflarında dönekliği olmayan bütün girme şartlarını haiz bulunan ve ayni zamanda giriş evrakını tekemmül ettirmiş olan isteklilerin imtihanları yapılmak üzere 7 mart 941 cuma günü saat 9 da Kuleli Lisesinde bulunmaları ve bu tarihte mektebde bulunamıyanların haklarını kaybedecekleri ilân olunur. (1443)

İzona
SAÇ SABUNU
Saçlarınızı muhafaza için harikûlade tesirini ilk kullanışta göreceksiniz.
30 Kuruştur

ÇOCUK DON
İçi lâstikli, dışı ipekli yapılmış çocuk donları altı muşambaları çok çok zariftir.

Markasına dikkat edip arayınız. Toptan satış yeri Orhaniye cad. No. 30. Telgraf adresi: İstanbul

Zayi — Eminönü Malmüdürlüğünden aldığım 77 numaralı maaş cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığını beyan ederim.

Cağaloğlu Yeşildirek Sultan mekteb sokağı No. 28 Fatma Güleryüz

NEZLE DEYİP GEÇMEYİNİZ:
Verem, Bronşit, Zatürrie, Grip, Nezleden gelir.

GOMENTAL

Nezleden korur ve nezleyi kökünden keser. Eczanelerden ısrarla GOMENTAL arayınız.

TÜRKİYE KÖYLÜ ve İŞÇİ ELBİSELERİ

TOPTAN SATIŞ YERİ:

İstanbul Sultanhamam İrfaniye çarşısı No. 18-19, Salâhaddin Karakaşlı

1/3/941 tarihinden 10/3/941 tarihine kadar fiat ve çeşid listesi:

	Kuruş		Kuruş		Kuruş
Keten çulâki İzmir takım	540	Fasone lâciverd ceket	235	Fasone Malatya takım	515
» » » çocuk takım	400	» Kayseri takım	475	» » çocuk takım	380
» » » ceket	290	» » çocuk takım	350	» » ceket	275
» » » kilot pantalon	155	» » ceket	255	» » kilot pantalon	145
» » » düz »	170	» » kilot pantalon	130	» » düz »	160
Krepsi 2 nci takım	515	» » düz »	145	Keten Jaspe kareli takım	565
» » çocuk takım	380	Acemsakalı keten takım	590	» » » çocuk takım	420
» » ceket	275	» » çocuk takım	435	» » » ceket	300
» » kilot pantalon	145	» » ceket	310	» » » kilot pantalon	165
» » düz »	160	» » kilot pantalon	175	» » » düz »	180
		» » düz »	190		

Korucu elbisesi kalın boz şayaktan 1100, ince boz şayaktan 1050 Kr.
İşçi elbisesi kalın ketenden 450, ince ketenden 300 kuruştur.

1 — Müessesemizin satışa çıkardığı elbise çeşidlerinin fiatları her ayın birince Cumhuriyet, onunda Son Posta, yirmisinde (Ankarada) Ulus gazetelerile muntazaman neşredilmektedir. Takib ediniz.

2 — Elbiselere konan malzemeden ceblikler kalın kanaviçe (Bakırköy ve Değirmenli marka), kol, yelek, kemer astarları kalın çizgili ketendir. Ceket ve yelek arka astarları kalın siyah renkli boyamadır.

BERLİTZ
LİSAN DERSANESİ
294, İstiklâl Caddesi
FRANSIZCA İNGİLİZCE ALMANCA — Lisan kurları ve Hususi dersler
Haftada 3 ders
Ayda 4 Lira
TECRÜBE DERSİ PARASIZDIR

Taksim KRİSTAL salonu
BİR TARİH CANLANIYO
Üstad Bestekâr MUHLİS SABAHADDİN'in sahne
KEREM ile ASL
30 kişilik muazzam revü, her aşkam sahnemizde görünü
Pek yakında: LÂLE DEVRİ yeni r
Memleketin kıymetli okuyucusu
Bayan MUALLÂ ve arkada
Ayrıca: 15 KİŞİLİK MUHTEŞEM SAZ HEYETİ
HER PAZAR saat 16 dan 18,30 a kadar
BÜYÜK REVÜ ve SAZ HEYETİLE BÜYÜK M
Fiatlarda zam yoktur. Masalarınızı evvelden kapatınız. Tel:

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİP ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası